

Velja po pošti:

- celo leto naprej K 26.—
- pol leta " " 13.—
- četrt leta " " 6:50
- en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

- celo leto naprej K 22:40
- pol leta " " 11:20
- četrt leta " " 5:60
- en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):

- za enkrat 13 h
- za dvakrat 11 "
- za trikrat 9 "
- za več ko trikrat . 8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Liberalna agitacija na deželi.

Dasi cesar se ni sankcioniral volivne reforme za kranjski deželni zbor, se je že začela agitacija za dopolnilne volitve, in sicer od liberalne strani. Ivan Hribar in V. Gaberc sta začela. In sicer hočejo na deželi poživiti stranko starih oderuhov, pomlajeno z nekaterimi, ne mnogo sadu obetajočimi liberalnimi mladeniči.

Interesantno je, kako so liberalci začeli to svoje rovarsko delo. V pismih, ki jih pošilja Hribar samo najzvestejšim in najbolj zanesljivim naprednjakom, se najprej opozarja, da je narodno-napredna stranka »z ozirom na položaj« prisiljena, da se »vsestransko organizira«. To se pravi, da je liberalna stranka tako pri koncu, da mora biti popolnoma poražena, ako hitro se ne zbere zadnjih svojih Mohikan-
cev, ki naj bi šli v boj samo »pour l'honneur du drapeau« — da rešijo tega ali onega liberalnega magnata politične smrti brez nade seveda, da bi stranka kot taka še kdaj prišla do veljave.

Te ljubeznive svoje pristaše nagovarjata Ivan Hribar in V. Gaberc, da naj vsak v svojem kraju poišče vse ljudi, ki bi se dali še porabiti za liberalno politiko, in naj iz njih sestavijo »lokalni odbor«. Ta »lokalni odbor« naj zbira »raztresene našince«, in ko bo te »raztresene našince« zbral, naj »njih sile osredotoči«. »Raztresene našince« mi iz srca privoščimo Ivanu Hribarju, a nekaj drugega moramo pribiti, ker je načelne važnosti.

Iv. Hribar pozivlja, da naj se liberalci pred vsem lotijo društev in zadrug, in sicer jim še razlaga, da naj se v politično svrhu izrabijo društva in zadruge, »pa bodi jim delokrog gospodarski, političen ali prosveten«. Ali ni s tem načelnik liberalne stranke oficijelno proglasil, da liberalci tudi zadrugo organizacijo smatrajo kot politično? Pri knjižnicah in zborovanjih, ki jih prirejajo društva à la »Prosveta« ali »sv. Cirila in Metoda«, se vedno izgovarjajo, da so to nepolitične »prosvetne« prireditve, a iz enciklike liberalnega papeža Ivan Hribarja je nepobitno razvidno, da so liberalcem tudi gospodarska in prosvetna društva samo sredstva za politične namene njihove stranke.

Proč odslej s hinavščino! Razkrinkani ste, liberalni gospodje, ki pod novo

krinko hočete begati naše ljudstvo in reševati svoje izgubljene pozicije!

S tem je pa tudi »Zveza slovenskih zadrug« obsojena in razkrinkana. Kajti zadruge, ki jih ima v misli načelnik liberalne stranke, so tiste, ki jih pridružujejo svoji politični zvezi. Ta zveza, ki se hoče povsod vsiliti in ki hoče izpodjesti dotedanje kmečko zadrugo organizacijo, in ki z zviti popravki taji svoje prave namene, je od Ivana Hribarja razkrinkana. Nič drugega ni, kakor agitacno sredstvo za propalo liberalno stranko, in kot taki ji mora nasprotovati vsakdo, ki mu je pri srcu pravi gospodarski napredek našega naroda.

Zdaj bodo pa tajili, da ni res! Ne bomo se čudili, če nas drugi teden zopet bombardirajo s popravki iz kovačnice liberalne zveze — Razkrinkani ste in vaše tajejanje vas le še bolj označuje!

Nova državna podpora za kranjske živinorejce.

(Iz kmečkih krogov.)

Odločni in energični nastop poslan-
cev S. L. S. v zadevi pomanjkanja krme in v tem oziru dosedanje premalenkoste podpore nam je iznova jasno in očitno pokazal, kako velik vpliv in ugled imajo poslanci S. L. S., kajti da je vlada zvišala dosedanje podporo za naše živinorejce še za 300.000 K, je zgolj in edina zasluga poslancev S. L. S. Le in samo edino Slovenska Ljudska Stranka je s svojim energičnim nastopom in s svojo odločno zahtevo nasproti vladi dosegla, da se je nakazala nova svota 300.000 K za naše zares podpore potrebne živinorejce. In ravno s tem svojim novim uspehom je S. L. S. zopet prav očitno dokazala, da ji je res mar blagor in sreča celokupnega našega ljudstva, da je zares prava ljudska stranka, stranka, ki se v vseh odločilnih trenutkih v resnici dejansko potegne za kmeta in tudi kaj stori zanjga. S. L. S. je pa s tem svojim novim uspehom vidno pokazala, da bo tudi nadalje neumorno delovala za koristi našega kmeta. S. L. S. je torej dosegla novo svoto v znesku 300.000 K za naše živinorejce. To je dejstvo, ki se ne da utajiti in naj pišejo radovedneži okrog »Slovenskega Naroda« ali cele uvodne članke o tej stvari ali pa kratke radovedne no-

tice. In ta svota bo izdatno pripomogla, da se bo nakupila večja množina dobre in redilne krme za naše živinorejce. Pri celi stvari moramo pa odločno poudarjati, da ta svota, ki sedaj znaša pol milijona kron, še nikakor ne sme veljati kot zadnja definitivna pomoč. Kakor so doslej poslanci S. L. S. v polni meri storili svojo dolžnost v tej zadevi in tudi dosegli, kar je bilo dosedaj doseči mogoče, tako bodo tudi naprej vestno in s pazljivim očesom gledali na to, da visoka vlada na Dunaju resno in stvarno preštudira kritični položaj dežele in njenih prebivalcev, da se vlada briga za naš kmečki stan in mu prihiiti na pomoč v njegovih težavah. Vlada se mora sama prepričati, da je položaj kmetov na jugu postal opasen, in v tem kritičnem trenutku mora ona priskočiti kmetu na pomoč in trdno podpreti svoj najboljši steber države — naš kmečki stan, naše živinorejce.

Zato že danes resno opominjamo vlado, in to v prvi vrsti deželno vlado, da resno prevdari, kako se bo izpeljala ta pomožna akcija za naše živinorejce, na kakšen način bo vlada najbolj modro in najbolj previdno razdelila podporo med naše kmete, da bo cela stvar imela res uspeh in dobre posledice za našo živinorejo, kakor tudi za celo deželo in državo. Deželno vlado že danes opozarjamo, da je v nje rokah način pomožne akcije in da bo ljudstvo njo odgovorno delalo za pametno in umestno izvedbo te važne pomožne akcije. Ravno z modro razdelitvijo državne podpore oziroma krme med naše živinorejce bo deželna vlada pokazala, ali pozna razmere in celo situacijo v deželi, ali ima smisel za interese in blagor našega kmečkega stanu. Naša deželna vlada mora ravno v tem kritičnem času pokazati in dokazati, da je res vlada, ki ima smisel, srce in razum za ljudstvo, kateremu vlada, da je res prava zastopnica interesov in gospodar. položaja v naši deželi.

Čujemo, da liberalci v raznih krajih izkušajo to akcijo napeljati na mlin političnega strankarstva, da hočejo celo liberalni trgovci in špekulanti po lažnjih poročilih kmeta pripraviti ob seno, da bi sami z njim delali dobičke. To mora vlada kratkomalo preprečiti.

Slovenski ljudski poslanci so storili svojo dolžnost, zdaj naj pa tudi deželna vlada stori svojo nalogo. In prva stvar

vlade in njenih organov je, da marljivo in vestno poizveduje o škodi, povzročeni po suši in po vseh drugih neizgledih, ki so letos zadele našo deželo, in po uspehih teh poizvedovanj naj vlada izvrši konečno svojo pomožno akcijo, ki naj bo res v prospeh in procvit kranjskega narodnega gospodarstva. Vlada naj zastavi vse sile, da se naš kmečki stan ohrani trden in močan, vlada naj skrbi, da se ohrani naša živinoreja, ki nese našemu kmetu največ dobička, vlada naj bo skrbna, pazljiva čuvarica našega kmeta in njegovih interesov. Državni organi naj pazijo, da naša kmečka dežela ne bo škode trpela!

Občni zbor »Obrombnega društva«.

Po slovesnem blagoslovu novega poslopja »Katoliške tiskarne« se je vršil 27. t. m. v dvorani III. nadstropja občni zbor »Obrombnega društva«. Iz poročila tajnikovega smo si zabeležili sledeče podatke: Društvo šteje 218 članov in je imelo devet sej, pri katerih se je obravnavalo o marsikaterih važnih zadevah. Pristopilo je kot ustanovnik »Pijevemu društvu« in dalo v to svrhu znesek 200 K. Društvo je vestno izpolnjevalo svoj namen in razpošiljalo svetnim in duhovskim osebam izreke iz raznih liberalnih časopisov, v katerih so bili imenovani napadeni. Napadi so se v tekočem letu nekoliko zmanjšali, ako primerjamo številke tega leta z onimi v letih 1906 in 1907. V letu 1906 je bilo zabeleženih napadov 1444, leta 1907 1306 in letošnje leto do 27. t. mes. le 316. Izmed listov nosi glede častikraje zastavo »Slov. Narod«, njemu sledita »Gorenjec« in »Notranjec«. Vzrok, da se je število osebnih napadov nekoliko zmanjšalo, tiči v tem, ker so si Štajerci in Primorci ustanovili svoji društvi, ki opozarjata napadene. — Blagajnik poroča, da je imelo društvo 3215 K 17 h dohodkov ter 2395 K stroškov, preostanek v blagajni znaša 820 K 7 h. — Po teh poročilih se je izvolil sledeči odbor: Stolni dekan Kolar, kanonik Zlogar, dekan Kobler, stolni vikarji dr. Lampe, Smolnikar, Potokar ter mestni kaplan trnovski Koechler. — Dr. Lampe izrazi gospodu predsedniku Kolarju zahvalo za njegov trud in njegovo delo pri društvu. — Občni zbor je sklenil znižati članarino od 10 na 5 K. — V mesecu septembru se bodo poslali poštni čeki p. n. gg. članom, na kar že sedaj opozarjamo. Društvo je storilo mnogo do-

LISTEK.

V smrt.

Spisala Lea Fatur.

Tihga koraka je stopila sprevednikova žena v sobo. Senčnik je zakrival svet stvilitnice v njeni roki. Rahlo se je bližala postelji in zaklicala polglasno: »Vstani Tine, ednajsta je že odbila«.

Sprevednik je ustavil hipno glasno dihanje, uprl v ženo motno, še saneno oko in se ozrl po sobi. Žena je vzela senčnik raz luči, da vidi mož otroke, ki spó po dva v eni postelji, katerih glavice zro izpod odeje, opominjajo očeta, da je treba za truhom, če se bliža tudi polnoč in se zib-
le vsak rad v mirnem spanju.

Sprevednik premaga spanec, vstane, si natika nogovice. Luč obseva trde poteze obraza moža srednje starosti. Obr-
za, ki priča, da je sprevednik trpel že mnogo v trdem boju za obstanek. Za čudo mehke pa postanejo poteze njegovega obraza, ko stopa v nogovicah od postelje do postelje, se klanja nad speči-
mi . . . Mirno naj spó, brezskrbno naj spó, dokler čuva oče za nje, nad njimi. Prišel bo čas, ko bodo preskrbljeni vsi, in tedaj bo spal tudi oče cele noči, žvižg troja ga ne bo klical nočne in dnevne ure

na delo . . . V nogovicah, škornje v roki, da ne zbudi z glasno hojo otrok, sledi sprevednik ženi v kuhinjo. Tam užije skromno večerjo, naroči polglasno ženi, da naj nese Gizele čevljičke k čevljarju, da naj skuha Štefanki zdravilo, pazi, da se učita Karol in Vikec. Milke naj ne pušča same na dvorišče, Francelj je prehlajen, naj gre zgodaj v posteljo. Bog obvaruj, da se kaj sitakne očetovemu ljubljencu, starejšemu sinu. Ko se vrne, popravlja še kaj na vrtu. Karol naj zaliva pridno rožam, ki so se razvele tako krasno. Olgica kašlja v spanju. Štefanki, ker je tako pridna, kupi nov slamniki, ko se vrne.

Žena pa baše veliko usnjato torbo in naroča možu, da prinese iz Trsta stvari, ki so bolj po ceni tam, kakor kava, sladkor, olje in drugo. »Revež«, pravi, »s polno torbo greš, s polno se vrneš.«

»Da je le s čim,« se nasmehne on samozadovoljno, »večkrat je prazna torba težja od polne.«

On obuva škornje, misli na pomaranče, s katerimi razveseli pri prihodu otroke, misli, da pritrga, pristrada vso ugodnost, vsak košček kruha, ki ga uživajo njegovi otroci, sam sebi, in se smehlja. Ko pijejo drugi po restavracijah, ko priča glasen smeh in petje o njih dobri volji, počiva on na trdi slamnici sprevedniških kasarn, si kuha sam svojo večerjo, misli na prihodnost svojih otrok.

Kot previden železničar se sprevednik uveri, da mu je žena priskrbela provianta za dva dni. Boren košček mesa, zelenjava za juho, jajca, mast, kruh, vse je tu. Žena pogleda, če je dovolj špirita v steklenici, obriše še enkrat brzozar. Pravi železničar mora biti vsaki umetnosti kos. V službi mora biti sprevednik svoj lastni kuhar. Na dolgi poti, na malih postajah se ne dobi hrane — in če se — kam bi prišel sprevednik, ki bi dajal zaslužka restavracijam! Sicer se kuha težko pod malo strešico na vagonu — pa kuha se vendar.

Mož se uveri, da ima kapselne, da je piščalka v žepu, da je ura navita in kaže pravi čas. Da je tedaj pripravljen za službo po vseh železniških štatutih in predpisih. Žena pa pogleduje sočutno moža, ki mora po ukazu službe v gluho, temno noč. Tako odhaja že leta in leta, pa ženi se ni smilil nikoli tako, kot nocoj. Vendar ne priča nobena mehka beseda o tem ženi-
nem čustvu. Kjer se bije trdi boj za obstanek, je čustvenost nepotreben balast. — Človek, vajen hudega, jo rad skriva, je ne kaže svetu. Saj bi to bila nepotrebna po-
trata. Življenje gre svoj pot preko naših čustev, usoda ne vpraša, ali nas bolé njeni udarci. Srečen človek, ki sprejema, prenaša vse udarce, ne v topi resignaciji, ampak v živi veri, da so vse to pota neumljive božje previdnosti.

Vse je gotovo. Modra, zamazana kapa je na glavi, siva suknja na životu. Na sprevedniški zastavici, preko rame, visi velika torba. Tako napravljen stopi sprevednik še enkrat v sobo, kjer spó otroci. Kako sladko spó presrčni! Nobeden malih ne vé, da mu odhaja oče. Zjutraj, ko vstanejo, povpraša Milka pač, kje da je ata, kedaj da se vrne, sedaj pa spó mali zajček, rjava očka so zaprta. Olgica zakašlja, Gizka se preobrača. Oče stopi v drugo sobo, se skloni nad starejšim sinom. Ta odpre oči, pogleda brezizrazno v očeta, se obrne, spó dalje.

Resno, skrbno, pogleda oče še enkrat po posteljah. Kaj da gre nocoj tako nerad od otrok, kaj se mu zdi tako pusto, ko se spomni sprevedniške kosarne, trdih postelj v njej? Pa služba ne vpraša: rad ali nerad. In že stopa sprevednik po kamenitem hodniku, žena mu sveti, se poslovi pri vratih, gleda za njim po dvorišču, posluša odhajajoče korake, ki done tako čudno po tlaku, kot da hodi še nekdo drug zraven moža.

Ženo pretrese mrz. Mož gre, kakor je šel tolikokrat, in kakor tolikokrat, ne vé ona tudi danes ne, ali se vrne. Težko je železničarjevi ženi. Ko je stopil njen mož v službo pri železnici, je dal smrti pravico, da ga pokliče, kadar in kjer ji bo drago. Ne bo ga vprašala, ali je pripravljen ali ne, če kliče čeda otrok po kruhu. Neopa-

brega, zato se po pravici pričakuje, da mu bodo zvesti ostali vsi dosedanja člani in da bodo pristopili še novi.

Esperantski kongres.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Živimo v dobi nasprotstev. Na eni strani najkrasnejše sanje občnega kulturnega miru, na drugi najostrejšje in najenergičnejše naglašanje samostojnosti in lastnih potreb narodov in držav, naglašanje narodovih pravic in dolžnosti. Tukaj mednarodni poskusi v razumevanju od brzojavne abecede do zblizanja idej na najrazličnejših kulturnih poljih — tam trmoglavo povdaranje domačih posebnosti do sovražnega oboroževanja.

Brez dvoma zavzema med poskusi, spraviti in pobratiti človeštvo, prvo mesto ideja svetovnega jezika. Prvi misleci in proroki pač vseh časov in narodov so se po babilonski zmešnjavi pečali s tem problemom, dokler ga ni rešil na genialen način varšovski zdravnik dr. Samenhof v svojem esperantu. Praktično delo je pomagalo esp. do tako lepih uspehov, praktično delo je zbralo tudi njegove pristaše v saksonski rezidenca, da obhajajo njegov četrti triumf, četrti mednarodni kongres.

Pozdravni večer v društvenem domu dne 15. avgusta je zbral najrazličnejše tipe celega sveta. Pela se je med drugim Mozartova »zvezna pesem« in esp. himna, ter se igrala burka »Tukaj se govori esperantski«. Prihodnji dan se je služila služba božja za katoličane in protestante, povsod se je slišalo krasno esp. petje ter pridige v esp. jeziku.

Zvečer se je vršilo veliko javno propagandno zborovanje, katerega se je udeležilo približno 2000 oseb. Naglašal se je posebno najnovejši uspeh esp. na Nemškem, saksonski veleindustriji so se odločili ustanoviti esp. zavod, v katerem se lahko nauči vsak za 5 mark svetovnega jezika, in kralj je pokazal s svojim pokroviteljstvom svoje simpatije napram esperantu. Za ponedeljek je bil določen sprejem izumitelja dr. Samenhofa. Toda ta je bival že tri dni inkognito v Draždanih. Pestra množica se je podala od kolodvora pred tehnično veliko šolo, nakar se je prikazal dr. Samenhof. Občinstvo ga je sprejelo z viharinimi »vivu«-klici. Videli si Turke, Srbe, Švede z doktorskim klobukom in talarjem, angleške uniforme, španske vojake, profesorske halje, kaftane, danske in norveške dijakke v društvenih znakih itd. Na to so se predstavljali v avli mojstru prvi svetovni esperantisti, kakor rektor dijonskega vseučilišča Boirac, general Severe — Francosko, dr. Grabowski — Varšova, pisatelj Bein — Varšova, urednik Nylén — Švedsko, dr. Pollen — London, pastor Schneeberger — Švica ter nešteta vrsta najodličnejših oseb na esp. polju.

Po dovršenem predstavljanju se je podala množica v društveni dom k otvoritvi kongresa. Ko je stopil dr. Samenhof s častnimi gosti in odposlanci na oder, je nastal vihar, tri minute trajajoči aplavz. Za Samenhofovi besedami se je vrstil govor za govorom, nastopali so odposlanci celega sveta: profesor Schimura iz vseučilišča v Tokiju, zastopnik iz Amerike, Pariza, Berna, Barcelone, Avstrijskega Ogrske, Belgijskega, Flandrskega, Angleškega, Irskega, Kanade, Malte, Škotske-

ga, Bulgarije, Brazilije, Čileja, Danskega, Islanda, Francoskega in Tunisa. Odposlanci s Španskega, Italijanskega, Portugalskega, Norveškega, Ruskega, Poljskega, Srbskega, Švedskega in Švice so morali odložiti svoje govore na prihodnji dan. Popoldne so zborovala različna društva, zvečer pa se je vršila vrtna slavnost v razstavi. Pravo frenetično navdušenje je izvala nadvse krasna iluminacija, posebno napis »Vivu Esperant« ter zelena esperantska zvezda, ki se je prikazala v bleščeči gloriiji.

V torek se je vršilo prvo občno zasedanje. Ruski zastopnik je prinesel pozdrave od grofa Tolsteja. Na to so zopet zborovala razna društva, kakor stenografi, pacifisti in udje rdečega križa.

Pri drugem občnem zborovanju se je določil cilj kongresov, n. pr. podeljevanje diplom za poučevanje. Zvečer se je igrala v kraljevi operi Goethejeva »Ifigenija na Tavridi« v Samenhofovem prevodu. Hotelo se je dokazati, da esperanto ne odgovarja samo praktičnim potrebam, temveč da je poraben tudi za višje smotre. Polni samoglasniki in diftongi dajejo jeziku nekaj zvonečega in mehkega. Esperantisti smo lahko ponosni na čast, ki je doletela naš jezik. Nepopisno navdušenje je zaključilo ta krasni večer. Ne smemo pozabiti izvrstnega uspeha, ki ga je imel isti dan po zasedanju neki učitelj s svojimi učenci in učenkami, starimi 10 do 13 let. Dasi je trajal kurs le 7 tednov, so se izražali otroci v esperantu jako spretno. Po lekciji je ponovil poskus tuji francoski učitelj; uspeh je bil ravno tako izvrsten kakor prvi.

V petek se je vršilo v tehnični avli tretje oficijelno zasedanje. Ugodna za novince je določba, da se sme rabiti na kongresu tudi jezik dežele, v kateri se kongres vrši. Sklenila se je ustanovitev mednarodnega zavoda za esperanto, ki bode podeljeval diplome. Zvečer je bilo zopet bogato preskrbljeno za umetniško zabavo. Peli so umetniško dovršeno udje kraljeve opere. Obče se naglašalo, da je esperanto naravnost ustvarjen za petje. Občinstvo je bilo radodarno z aplavzom posebno pri Tolstojevi pesmi »Redonu al mi kvieton« — Povrni mi mir«. Krasno sliko je nudil ples v narodnih in fantastičnih kostimih, ki je trajal dolgo v noč.

Prihodnji dan je bil oficijelni sklep kongresa. Določilo se je, da ostane Samenhofova podlaga tudi v bodoče mero dajna. Vendar se naj stremi na »normalno razvite sistemovo«. Govorilo se je o prihodnjem kongresu. Povabili so ga zastopniki iz Severne Amerike, Belgijskega, Španskega itd. Posebno navdušeno so sprejeli esp. vabilo japonske vlade k 7. kongresu. Prvi se vrši v mestu Chataqua pri New Yorku, drugi pa istodobno v Barceloni. V nedeljo so se podali udeleženci v Berlin, drugi v »esperantsko vas« pri Draždanih, kjer ostanejo med svojimi somišljeniki na letovišču. Manjkalo pa je na tem kongresu zastopnika Slovencev.

Tedenski pregled.

Podpore. Za živinorejce na Kranjskem je poljedelsko ministrstvo dovolilo še 300.000 K, vsega skupaj s prejšnjimi 200.000 torej 500.000 K. — Za pogorelce na Bledu je ministrstvo dalo 5000 kron. »Mlekarska zveza« v Ljubljani je dobila

od ministrstva podpore 7000 K. — Ministrstvo za uk in bogočastje je dovolilo, da se sme za novo cerkev v Žireh porabiti od ustanove pri podružnici na Lednici v žirovski fari 60.000 K. — Cesar je podaril za novo cerkev na Viču pri Ljubljani 1000 K.

Liberalni zagarji lovijo po Ivanu Hribarju ostanke svoje stranke po deželi. Z vsro ljutostjo so se vrgli na Kočevanje, pa tudi po slovenski deželi krožijo Hribarjeva pisma in vabila. Priprava za prihodnje volitve.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem je v pretekli dobi zasledovala lep program, da se mora najprej tujcem nuditi udobnosti, potem šele delati reklame. Zveza potrebuje vsestranske podpore.

Domače podjetje. Na Rakeku otvori g. Avgust Bele novo opekarno na paro, popolnoma moderno urejeno. — V Ljubljani v Gradišču blizu nunske cerkve pa je otvoril prodajo klavirjev Alfonz Breznik.

Kranjski deželni predsednik biva v letošnjih počitnicah v Bohinju v hotelu sv. Janeza. Napravil je gorsko partijo in se živo zanimal za ondote razmere, zlasti za sirarne. Obljubil je pomoč.

Škofijska sinoda se je vršila od ponedeljka do petka.

Vinski sejmi, kakor so pri nas vpejlana, vinogradnikom nič ne koristijo in domačinom le škodujejo. Vinogradniki želijo odpomoči po kletarskih nadzornikih.

Proti boleznim na grozdu ali sploh trti so dobili novo sredstvo, namreč škropljenje s slano vodo.

Dobro uspel shod je bil v Polšniku. Govorila sta Kregar in poslanec Mandelj, ki se je oziral in se zavzel zlasti za krajevne potrebe.

Na Triglavu se je ponesrečil dunajski turist Wagner. Sam se je podal na nevarno pot in hotel prelezati strmo gorsko steno. Padel je v globočino. Našli so ga v triglavski steni v črti, ki gre iz vrha Triglava do izvira Bistrice. Prenesli so ga na Dovje, kjer je pokopan. — Na Stolu je ponesrečil sodni svetnik Windhör. Zlomil si je nogo.

Novo tiskarno Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani so otvorili v četrtek. Blagoslovil jo je presvetli knez in škof po primernem govoru svojem in prelata Kalana. V novem tiskovnem domu so uporabljene vse moderne pridobitve. Razun pri vratih, oknih in notranji opravi ni nobenega lesa, ampak vse je iz železnega betona. Delale so z izjemami le domače trvdke. Poslopje je ob Poljanskem nasipu dolgo 54 metrov, v Kopitarjevih ulicah 14 metrov. Delo je vodil inženir Jakuš.

Katoliško narodno dijaštvo je imelo sijajno prireditve v Gorici kljub vsem intrigam in prizadevanju nasprotnikov. Organizacijski odseki so imeli krasna predavanja.

Godovi prihodnjega tedna.

Nedelja, 30. avgusta: Angelji varuhi, Roza Limanska, Feliks.

Ponedeljek, 31. avgusta: Rajmond, Izabela.

Torek, 1. septembra: Egid, Verena.

Sreda, 2. septembra: Štefan, Antonin.

Četrtek, 3. septembra: Evfemija, Tekla, Erazma, Doroteja.

Petek, 4. septembra: Rozalija, Ida.
Sobota, 5. septembra: Lanvrencij
Just, Viktorin, Beata.

Idrijske novice.

i **Nikova.** Koliko se je o ti že pisalo in govorilo in zanjo v letnih občinskih proračunih porabilo, storilo se pa ni še skoro nič: regulacija je prihranjena menda bodočnosti. Po inicijativi c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu je poslal deželni odbor dva inženirja, gg. Podkrajšek in Šturm, v Idrijo, da si ogledata Nikovo in naredita načrt, ki bi se po njem struga tako preuredila, da bo ob nalivih ves gramoz, ki ga hudournik seboj prinaša, vsakokrat zdrčal do Idrije. Doslej je namreč hitro privrela voda sicer poglala kamenje, ki ga je našla v strugi, pustila pa v strugi tisto, ki ga je sama tistikrat privlekla seboj. Pomoči je treba, da se bo struga vedno snajžila. Druga stvar bi bila: regulirati in poglobiti strugo toliko, da se bodo mogli mestni kanali stekati vanjo. Da bi dobili ti načrti tudi konkretno obliko! Le to je gotovo, da dokler bodo grablje ovirale redni odtok Idrije, tako dolgo tudi regulacija Nikove ne bo imela zaželenega uspeha.

i **Telesna straža Julčetova** nastopi javno. Julče je 23. avgusta peljal svoje Sokole na Zagodov vrt telovadit. Pokazal se je naraščaj in telovadci. Da bi bili Sokoli postavili s svojo telovadbo, tega menda ne bo trdil pameten človek. Sokolom samim je pa menda aplavz šumel po ušesih, ko so bili še doma. Sicer je pa proizvajanje njihovih telovadnih točk za nas stranska stvar. Pač pa smo dobili sedaj priliko opozoriti idrijske stariše na to, kako blažilno (!) vpliva sokolovanje na mladino. Kdor meni, da je idrijski Sokol nepolitično društvo, ki se v njem mladina samo krepi telesno, ta je še mlad. Kdo je predsednik Sokolov? Ali ne tisti mož, ki žene liberalni voz? Kdo je obhajal in ščitil Julčeta kot kralja na političnih shodih nasprotnikov? Sokoli! Mari ne napadajo Sokoli naših telovadcev in jih ne zmerjajo s »čuki« in drugimi priimki? Značilno je, da nekdanji znani slovenski pisatelj v »Laibacherici« na vso moč hvali »Sokola« in — socialdemokrate. Kristan mu ni več sodrug, ampak »gospod«.

i **Anton Kristan** ni več sodrug, ampak samo »gospod«. Znani slovenski pisatelj spusti rad sem pa tje tudi v nemško »Laibacherico« kako poročilce, zlasti, kadar liberalci napravijo kak izlet, tudi če je le četrt ure iz Idrije. To ni prav nič hudega. Zadnji čas pa je vzel na piko tudi socialne demokrate, ne sicer da bi streljal vanje, ampak da z lepimi besedami hvali njih shode, ako jih je nekaj več skupaj. Tako uradno poročilo beremo v »Laibacherici« z dne 27. avgusta. Presenetilo nas pa je, da je bil neki poročevalec tituliran kot »sodrug gospod«, Anton Kristan pa le kot »gospod«. Ali se je toliko prelevil, odkar je šel iz Idrije ter postal tajnik, da ni več sodrug, ampak le gospod?

i **Trojno slavlje:** šestdesetletnice vladanja cesarja Frančiška Josipa I., tridesetletnice po okupaciji Bosne in petindvajsetletnice ustanovitve veteranskega društva in blagoslovljenja njega zastave se vrši v Idriji dne 7. in 8. septembra t. l. — Spored: V ponedeljek, dne 7. septembra 1908: Zvečer ob 8. uri mirozov idrijskega god-

žena, tiha, pride smrt po železničarja, ga ukrade rodbini o belem dnevu, v gluhi noči.

Težko vzdihne žena in hiti po pustem hodniku. Pogled na speče otroke jo napolni z novimi skrbmi. Ah, da bi bili že veliki! Pala bi enkrat moreča skrb razdušo — tako pa — če se zgodi revežu možu kaj . . . kam z otroci? . . .

V enakih mislih gre njen mož proti kolodvoru. Zdi se mu, da hodi danes to kratko pot celo večnost. Zdi se mu, da ga kliče, vabi nazaj, da mu brani: ne hodi, tvoja pot ni dobra . . . Ah, kedaj bodo si služili njegovi otroci sami kruh, ko hodijo še vsi v šolo . . . Dolga leta skrbi so še pred njim. In včasih mu pravi notranji glas: ti ne doživiš, ne vidiš svojih otrok preskrbljenih. Resno ga je opominjal večkrat ta glas, plašile so ga sanje. Zato skrbi, da je vedno vse v redu, kadar gre od doma. Žena vé, kje so listine, ki bi jih rabila v slučaju smrti. Otroke in ženo je preskrbel z zavarovalnino. Če se zgodi očetu nesreča, ne bodo stradali, vedeli bodo, kako jih je ljubil oče, cenili bodo kruh, ki jim ga je kupil s svojo lastno krvjo, pridno se učili, se povzpeli do uglednih mest, vživali spoštovanje.

Neugodne misli sprevodnikov se razkade, ko pride na kolodvor. Ni časa zanj. Treba je premikati, vezati vagone, dajati znamenja z rdečo, zeleno ali modro lučjo, spremljati delo z glasnim krikom, ki hiti preko tračnic širnega kolodvora,

odmeva od skladišč in umira nekje daleč v temni noči.

Luči po kolodvoru so migljale, čuvaji so obračali premikače, težak, dolg, se je premikal tovrni vlak z gluhim ropotom skozi noč. Proti Trstu. Po običajnem dolgem stanju tovrnega vlaka na vsaki postaji, pomikanju in razkladanju, je dospel naš sprevodnik s svojo partijo srečno v Trst. Tam je sledil razkladanju in nakladanju štiriurni — takozvani počitek. Ko so se vračali v Ljubljano, je bil naš sprevodnik posebno dobre volje. Nakupil je ženi, kar je naročila, otrokom pomaranč in slaščice. Nabasana torba se je država zelo prevzetno. Kako se je razvesele otroci, kako pozabili oče na ves trud in težavo v njih družbi.

Zjutraj je stal tovrni vlak na mali postaji na skalnatem Krasu. Bilo je krasno letno jutro. Narava se je probujala k življenju, železničarji, dasi trudni in zaspani, so se vendar radovali lepega dne. Ušli so za eno noč smrti, ki preži na vsak njihov korak . . . Zato so se šalili med seboj, ko so si napravljali zajuterk in premikali vagon.

Tudi naš sprevodnik si je napravljaj zajuterk. Pa ni utegnil povžiti ga. Pomikal je, stal pri progi, dajal z bandercem znamenja.

Stal je. Nenadoma se dvigne za njim, grozno, veliko. Ga obsenči s črnimi peroti. Smrt . . . Drdra, hiti, sopiha, naglo, bliskovo se bliža: ekspresni vlak. On ga

čuti, čuti smrt, pa se ne more umakniti, se ni v stanu geniti . . .

Smrt . . . hip samo — strašni, večni hip . . . Izraz groze stopi sprevodniku v obraz . . . Že ga je podrl vlak, že ga vlečejo kolesa s seboj . . . Preplašene beže zadnje misli k otrokom, preplašene stoje pred računom življenja . . . Res, da je izpolnjeval svoje dolžnosti kot oče, soprog in državljani — vendar — morda, morda ni dovolj spoznaval, ne dovolj ljubil Gospodarja sveta . . .

Duša spoznava zmote in hiti čista pred Stvarnika.

Tisto jutro je vstala ponesrečenčeva žena s težko glavo. Po noči so jo mučile hude sanje. Zdelo se ji je, da jo kliče v veliki pustinji znan glas — pa ni mogla razložiti, odkod prihaja in čegav da je. Glas je prihajal iz vedno večje daljave, se izgubljal — ona se je zbudila. Sklicala je otroke, napravljala zajuterk, govorila jim o očetu, ki pride zvečer domov, jim prinese pomaranč. Odpravila je otroke v šolo, pospravljala in hotela na trg. Gruče žen, ki so stale po dvorišču, vzklikale, se jokale, možki, ki so pravili vidno preplašeni nekaj, so jo vstrašili. Čudno se ji je zdelo, da obmolkejo ob njenem pojavu, da zro sočutno na njo.

Nekaj je udari v srce, vendar se oju-nači in vpraša, kaj da imajo. Žene so se izgovarjale, da nič takega, in si otirale oči. Pa čudno hodi po hodnikih, gre od hiše do hiše. Železničarjevi otroci obsto-

pijo Milko in Olgo, ki prideta na dvorišče, ne reko pa ničesar. Žena našega sprevodnika čuti instinktivno, da se je zgodilo nekaj, kar se tiče nje, njenega moža. In ko se plašno približa brkati sprevodnik, ko se trese sicer neustrašenemu možu glas in šibi koleno, vzklikne:

»Povejte, povejte naravnost. Tinetu se je zgodila nesreča . . .«

»Povozilo ga je . . . Pa samo malo, ne ustrašite se, draga gospa . . .«

»Samo malo . . . O vem — vem — umrl je . . .«

Žena pade v nezavest. Ko pride k sebi, joče cela tropa otrok in žena okrog nje. Trdoorkorni možje prihajajo, pravijo s solznim pogledom, kako je bilo. Vsak pove drugače — le to je jasno iz besed vsakega, da je Tine mrtev. Vdova strmi predse, vprašuje vedno iz nova. Pošlje po otroke v šolo, vsakega sprejme z besedami: »ateta ne bo več — umrl je . . .« Vsak se stisne k materi. Neizmerna je žalost. Mali punčki, ki še ne razumeta, kaj se godi, se jokata, ker vidita druge, ker vidita jokati mater. Okrog zdvoine vdove so se zbirali, prihajali in odhajali sprevodniki in njih žene. Prinašali so poročila, spraševali za pogreb. Vsi so tolažili vdovo, češ, da se je pač ponesrečil njen mož, toda da vsaj ni razmesarjen. Odbijač ga je pritisnil na srce. Bil je v hipu mrtev, brez vsakih bolečin, zdi se, da spi.

Prinesli so možovo torbo. Novi jok, ko je mati razdelila med otroke poslednje

benega kluba po mestu. Ob pol 9. uri slavnostni večer v pivarni pri »Črnem orlu«.

a) Prolog. Poklonil idrijskim veterancem o priliki trojnega slavlja J. Zazula. Deklamacija z živo podobo. b) Slava cesarju Francu Jožefu I. Spevoigra. E. Adamič. c) Vinska poskušnja. Cvetospev s spremljevanjem glasovirja. Prosta zabava. — V torek, dne 8. septembra 1908: Zjutraj ob 5. uri budnica. Do 10. ure sprejem gostov. Ob 10. uri sv. maša z nagovorom, nato defilovanje; obhod z godbo krog mesta in oddaja društvenih zastav v stanovanje predsednikovo. Nato prijateljski sestanek na vrtu tovariša g. Didiča. Ob 1. uri popoldne banket v pivarni pri »Črnem orlu«. Popoldne ob 4. uri velika ljudska veselica na »Zemlji«, pri kateri svira idrijski godbeni klub. Zvečer ples. Vstopnina k slavnostni predstavi: I. vrsta 1 krona. II. vrsta 60 vinarjev. III. vrsta 40 vinarjev. IV. vrsta 20 vinarjev. Vstopnina prj ljudski veselici na »Zemlji« 20 vin., za uniformirane člane prosta.

i Novega poštnega poslopja menda še ne bomo kmalu dobili. Rudniški erar je sicer že prepustil v to svrhu poslopje poleg zbiralnice brezplačno ter je bilo zdaj že dalje časa prazno. Čakalo je le še delavcev, ki ga bodo začeli podirati, da na njegovem mestu zraste iz tal popolnoma novo poštno poslopje. Pred kratkim pa so se zopet naselile stranke v poslopje, iz česar sklepamo, da poštni erar najbrž še ne misli tako kmalu začeti s podiranjem oziroma z zidanjem. Naj bi se bila stavba že enkrat razpisala ter določil daljši rok za izvršitev, pa bi šlo. Zamujeno še ni.

i Vsevednost idrijskih liberalcev. »Slovenec« je poročal pred nekaj časom, kako včasih naši liberalci čudno delajo, kadar razsojajo o prošnjah za vsprejem v občinsko zvezo. Dopisnik je, v kolikor se spominjam, tedaj zatrjeval v dopisu, da nikakor s svojimi pripombami ne očita županstvu strankarstva. V »Narodu« je skušal nekdo — menda navadni dopisnik iz občinske pisarne — prati mestno županstvo, a precej nesrečno. Čudno, da »Slovenec« dopisnik ni tega opazil. Podajam pa jaz nekaj opomb. »Slovenec« je poročal, da je prosil neki visokošolec, da bi bil sprejet v občinsko zvezo. Šlo se mu je namreč za to, da dobi ustanovo, s katero bi bilo njegovo gmotno stanje utrjeno. Predložiti bi bil moral »domovnico«, toda iz kraja, kamor je po umrlem očetu pristojal, mu je niso na več prošnji poslali. Kaj naj stori drugega, nego, da prosi občino, kjer sta bila rojena oče in mati, samo, da pride iz zadrege. Ni bil uslišan, in kakor poroča glasilo mestnega tajnika »Slovenski Narod«, zato ne, »ker bi se sicer s tem ustvaril za občino kaj nevaren prejudic«. »Slovenec« dopisnik nima prav, ker molči k temu, dasi mu mora biti znano, da se je nedolgo pozneje res ustvarila ta prejudic. Nekaj mesecev pozneje je bil namreč sprejet pri občinski seji v občinsko zvezo 17-letni mladenič. Ugovarjal ni nihče izmed naših mož, ker je vsakdo prepričan, da ni nič napačnega, ako se podpira marljivega in nadarjenega dijaka. V tem se ravno razlikujemo od liberalcev, da nimamo nič proti temu, ako se deli podpora, kjer je na mestu. Liberalci so, kakor je razvidno iz »Naroda«, odklonili imenovanega visokošolca prošnjo, ne iz tega namena, da se ne ustvari kak prejudic v škodo občine, marveč iz prejudica do »Daničarja«. Vedeli so nam-

reč že naprej, da bo kritikoval tako vzgledno idrijsko mestno realko. V »Narodu« namreč je bilo brati: da je občinski odbor popolnoma prav ravnal v tem slučaju, je pokazal sam prosilec, ki ni imel malo pozneje drugega posla, ko nesramno napasti v »Zori« mestno realko, ki jo vzdržuje idrijsko prebivalstvo in upravlja občinski odbor. Za zlobno obrekovanje naj občinski odbor klerikalnemu prenapetnežu še milosti izkazuje. — Idrijski liberalci so torej že naprej vedeli »za zlobno obrekovanje« in zato niso izkazali milosti!

i Pogreša se že ves teden v Idriji paznik Repulus. Pravijo, da je prej govoril, da se bo usmrtil. Morda je pa tudi kam dalje šel iskat službe.

i V nedeljo, dne 30. avgusta bo imela idrijska »Katol. delavska družba« zopet vesel dan, ko bo napravila izlet v Srednjo Kanonijo h gosp. Močniku, kjer je imelo pred par meseci prifarsko društvo tako ljubko zabavo pod kozolcem.

Tržiške novice.

+ Socialno vprašanje je gotovo za Tržič ena najvažnejših stvari. Prejdoslej utegnejo tudi tu prenapete strune počiti. Nemški tovarnarji so si nabavili ob hlapčevanju domačinov kapital, s katerim samovoljno razpolagajo. Delavec kot čevljar se brez družine komaj primerno preživi vsled neznosne tukajšnje draginje, kdor ima pa še številno družino, temu pa — gorje! Žal le, da mnogo delavcev kot obrtnikov ne sprevidi, da je v slogi moč. Reči ni treba, združite se, organizirajte se, organizacija je že pred vami, pristopite in izpopolnite jo in uspehi bodo krasni! Oklenite so konzumnega društva, pustite »plav Montag« in različne avtomate po gostilnah, potem vam garantiramo, da rešite precejšen del socialnega vprašanja brez »Rdečega Praporja« in rdeče zastave, ki je vihrala te dni iz gostilne pri Pelariju, pač pa v znaku, kjer delavec trpin podaja svojemu sotrpnu roko v skupno delo za blagor človeštva!

t Županstvo je po treh možeh pregledovalo po hišah varnostne odredbe glede ognja. Želimo, da bi se večkrat videli pri delu za blagor občinstva! — Kaj pa kaj tržiški častni občani delajo po svetu?

t Slovenec se dobiva v trgovini J. B. Mally, vžigalice v korist obmejnim Slovincem v konzumu in v Cemetovi trafiki.

Tržne vesti.

Dne 28. avgusta 1908.

Ako primerjamo današnje kurze z onimi zadnje sobote, vidimo, da so ostali skoro na tisti stopinji, vse izpremembe se vrste okoli nekaj vinarjev in tendenca se nagiba navzdol. V ostalem pa je vse neizpremenjeno in je bil ves teden jako miren. Lastniki blaga so videli, da kupci nič kaj nimajo veselja kupovati, so postali počasnejši v ponujanju. Konsum stoji na istem stališču kakor lansko leto, da pokriva sproti potrebo. Kakor iz vsega položaja razvidno, letos špekulacija nima gojiteljev, ker so tudi budimpeški špekulantje jako trezni.

Medtem ko uživata pšenica in rž mir, pa mrevarijo ječmen. Letina letos ni dala zadosti lepega zrna za pivovarnarje, ampak pridelalo se je največ srednje in slabe

kakovosti. Kdor ima lepo zrno, ga drži. Pivovarnarji kartelaši pa se trudijo pritisniti cene in tako sta si sedaj v laseh producent in konsument. Ali bo vedno stal na strani drugega tudi bavarski in sploh nemški trg, kakor sedaj, ni gotovo, ker ta bo moral prej sprijazniti se z višjimi cenami.

Oves si nikakor ne more pridobiti konsumenta, vendar vstraja v ceni.

Stara turšica je postala redka, se malo ponuja, zategadelj se je cena nekoliko napela, ker se živahneje povprašuje. Nova turšica se pridno ponuja in tudi zahteva.

Budimpeštariji so, kakor že omenjeno, letos jako mirni, ker so v pretečeni kampanji izpodkopali si tla in ugled. In zategadelj vlada sedaj precejšen mir v cenah.

Budimpešta zahteva za efektivno blago: pšenica 78/81, K 11/12 do 11/30, K 11/20 do 11/36, K 11/31 do 11/50, K 11/40 do 11/55, rž K 9/20 do 9/30, turšica K 7/60 do 7/90, oves K 7/85 do 8/15, ječmen K 7/80 do 7/90.

Moka. Položaj je vedno isti. Konsum kupuje le za potrebo, medtem ko je druga roka, prekupec, živahnejša in špekulira. Seveda je vzel precej blaga iz zaloga tudi konsum, ker je bil brez blaga. Mlinarji so imeli tedaj dobre čase, katere so jim grenili popusti v cenah, ki so je morali dovoliti. — Ržena moka ni prinesla nobenih izprememb. Otrobi ne uživajo zanimanja ter so primeroma poceni.

Budimpešta notira povrečno: pšenična moka:

številka 0	K 17/40
» 1	» 17/10
» 2	» 16/90
» 3	» 16/50
» 4	» 16/20
» 5	» 15/90
» 6	» 15/40
» 7	» 14/40

ržena moka, št. 0 K 15/60, št. 0/1 K 15/20, št. 1 K 14/20, otrobi fini K 5/50, debeli K 5/60, rženi K 5/80 do 5/90, fini otrobi za september-december K 5/60 do 5/70, debeli K 5/70 do 5/80 (vse za 50 kg).

Špirit vživa precejšnje zanimanje posebno na sklep in dobavo pozneje. Praga zahteva za september čez K 151—, medtem ko je dosegla le K 150— do 150/25 za rafinirani špirit. Denaturiran zahteva K 45— do 45/50.

Petrolej. Rafinerije so se v toliko zjedini, da so sklenile ceno petroleja za september zvišati za eno krono.

Zopet se bavijo z mislijo ustvariti kartel, vendar se letos hočejo izogniti nevarni točki »kvota«, na kateri so se lansko leto razbila pogačanja. Sedaj nočejo določiti deleža rafinerije na skupni produkciji, ampak vsaka rafinerija bi naj proizvajala, kolikor more, ampak ustanoviti hočejo centralo za prodajo, in vsaka rafinerija bi morala pred začetkom kampanje centralni pisarni sporočiti množico izdelkov, ki jih misli spraviti na trg. Kakor se sliši, imajo prizadeti krogi precej upanja, da se ustanovi pisarna za skupno prodajo.

Pogreb č. g. Žgur-a

župnika na Brezovici pri Ljubljani, ki se je vršil v sredo, 26. avg., je bil prav velikanski. Ljudstvo je z veliko udeležbo pokazalo, da ga je v kratki dobi dveh let, odkar je on tam pastiroval, vzljubilo. Iz Ljubljane je došlo nad 40 duhovnikov, ki

so bili zbrani ravno pri sinodi. Sošolci so med duhovnimi molitvami maševali; veliko peto mašo in nagovor je imel dekan kanonih Fettich-Frankheim. Posebnost je bila ta, da se je prvi pot na Kranjskem pel »Requiem« po tradicionalnem koralu. Ker duhovniki sedaj pri sinodi sami oskrbujejo v škofijski cerkvi vse petje, se je podal oktet tega zbora na pogreb in tam izvajal isti »requiem«, ki ga je izvajal v stolnici za pokojne duhovne, ki so od prve sinode umeli. Brezoviški pevci so mu pred hišo in na grobu zapeli zadnji pozdrav. Pokojni župnik bi bil še dve leti rad živel, da bi bil s sošolci obhajal 40letnico službovanja, a Oni, ki ima naše življenje v rokah, je drugače sklenil. Blagi pokojnik naj v miru počiva! — Umrli župnik Anton Žgur je bil rojen v Podragi pri Vipavi dne 20. junija 1845. Solal se je v Gorici. Semenišče je dovršil v Ljubljani. V mašnika povzeten je bil l. 1870. Kapelanoval je v Postojni, na Raki, v Hrenovcih in Trnovem pri Ilirski Bistrici. Kot župnik je deloval na Premu, v Loškem potoku, na Ledinah, v Beli cerkvi, Hrenovcih in sedaj na Brezovici. Ko je služboval v Loškem potoku, je razsajala kuga po deželi. In ravno tistikrat se je pokazal pravega dušnega pastirja in dobrotnika ubogih. Ni se strašil nalezljive bolezni, vsakega bolnika e hitel previdet in potolažiti v zadnji uri. In sedaj, ko je mislil živeti v miru in voditi ne težko župnijo, ga je dohitela bridka smrt. Pri raznih zdravnikih in v topljicah je iskal zdravja, toda vse zastoj. V četrtek je še maševal, v ponedeljek je bil že mrtev. Pokojni je bil posebno vnet častilec Marijin. Nji v čast je spisal dvoje šmarnic. Deloval je tudi na zadružnem polju. Bil je ustanovitelj dveh mlekar in hrenoviški župniji in brezoviške mlekarne, ki jako dobro deluje. Pri ljudstvu je bil priljubljen in spoštovan. Temu je dokaz sijajen pogreb v sredo, ko ga je cela župnija in nad 40 duhovnikov spremlilo k zadnjemu počitku. O njem se lahko reče, da ni imel nobenega nasprotnika v župniji. Vse žaluje po dobrem gospodu. On pa že vživa zaslužen plačilo.

KDAJ PROPADE NEMČIJA?

Danski list »Flensborg Avis« proročuje, da propade nemško cesarstvo leta 1913. List izvaja: Ko je bil prvi nemški cesar samo še pruski kralj, je obiskal neko grofico, ki je bila na glasu, da zna čarati in jo vprašal, kdaj da postane nemški cesar. Odgovorila mu je, naj prišteje letnici 1849, ko je bila udušena revolucija iz leta 1848., številke 1, 8, 4, 9, dobi letnico 1871, ko postane nemški cesar. Če pa prišteje letnici 1871 številke 1, 8, 7, 1, dobi letnico 1888, ko bo umrl. Viljem je na to vprašal, koliko časa bo trajalo nemško cesarstvo. Odgovorila je, naj prišteje 1888 številke 1, 8, 8, 8 in dobi letnico 1913. Danci upajo, da pribore nazaj 1913. Šlezvik, češ, ker sta se prvi prorokovanji tako točno izpolnila, se bo tudi tretje.

SRBI IN TURKI.

Več oseb je poletelo iz Belgrada v Solun in Skoplje. Med izletniki je bila tudi neka srbska vojaška godba in več srbskih častnikov, ki so se bratili s turškimi častniki. Srbski izletniki in Turki so izmenjali svoje zastave. Jeseni ta obisk turški častniki vrnejo ter poleté v Belgrad. Vsa ta »pobratimstva« imajo ost proti Avstriji.

očetove slaščice. Mala Milka je vzela prazno torbo, ki je bila skoro večja od nje, skakala ž njo in dejala obiskovalcem: »To je atetova tolba — ate je umrl, ne plide vec . . .«

Ponavljala je materine besede, ne da bi znala njih pomen. Mati pa ji je vzela torbo iz roke in zastokala:

»Ne, ni umrl — ubili so ga.«

Topo je strmela v prihodnost, polno težav, na otroke, ki jim bo morala nadomestovati očeta. Kakšno bo življenje brez skrbnega očeta. Kako bo stopila v vrt, kjer ji je zgradil tako prijazno utico, naredil kurnik, nasadil rož. Divjake je cepil, zdaj polnijo s svojim duhom sobe. Kamor bo stopila, bo videla sled njegove pridnosti. Koliko kuriva je pripravil baš letos — kot bi vedel revež . . . Žene so jo tolažile, da je dobro preskrbljena, ker dobi zavarovalnino, da mora zahvaliti Boga, da ji ni umrl mož v postelji, ker bi imela potem le malo penzijo — a vdova je odgovarjala z gluhim, bolestnim glasom:

»Kaj pomaga vse to — moža ni, očeta ni — ga ne bo nikoli več . . .«

Lučica je trepetala, gorela za ubogo dušo. Vso noč je ležala trudna vdova na kolenih, po razboljeni glavi je šumelo in vrelo, v prsih jo je peklo in dušilo. In skozi mračne slike prihodnosti se je vrivalo v nočni tišini, spremljano od enakomernih

gibljav ure, med druga vprašanja glavno:

»Kje si sedaj, moj ubogi dobri mož?«

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Sej maja res prou, de puvema zdej, ke je taka lepa prložnost, usak ud sebe, kuku sma se pr »Sluvence« udinal, kokr sta tku lepu puvedala gespud dohtar Žitnik in gespud

Bedenk.

Jest se še dobr spomnem, keđaj in na kašna viža sm začeu pisatelem u zele

hodet. Tu je blu tist let, ke je blu prou velik kumarju ukul Iblane. Jest španceram tkula zvečer tam ukul arbeitshauza in gledam, ke sa en nemškutari iz tistem luparjem ke pa sm žoga zbijal. Kumari sa m plesal pred učmi, de se m je začel kar pu glav vrtet, vender s ud konca iz tega še glihe nism sturu. Kokr sa pa kumari sprevidl, de sm putrežliu kokr kašna čizka mula, ke jeseh nos pu svet, sa začel ugajnat soje naumnast kar po mojme ksihte in predn je menil pet minut, sm biu že tku upikan, de b me še moj lastn brat več na spuznou, če b mou kerga.

»Holt, tula pa na gre!« sm s mislu. »Ta nadležnost in predrznost more pa u cajtenge pridet in se more preh ket mu-goče preč udpraut. Za kua mama pa žepana in Bolčuga Pepeta, k na Golnik s fanti skuša soja muč, za ubčinskega učeta in za kua pa plačujema dauke in use sorte prklade, nazadne b pa člouk še na lft več na smou zvečer pu fajramt. Sej mam dost prjatlu, ke u cajtenge pišeja, kar puvedu jm bom in se prtožu, pa uja pupeglal kumarje in zravn še use tiste, ke nam na ta ali una viža kri pijeja.«

Sou sm res še tist večer h ta lepno Tončke in sm mu putožu soje bulečine in težave in ga prosu, nej dene kumarje u cajtenge, al nej jm pa kar kratk in mal use

ud konca du kraja pustreli in iz soja flinta ukul pnese.

»Prjatu,« se m je pusmejau Tonček, »se že vid, de nis jager, ke na veš, de je zdej za kumarje šoncajt in de jm na sme-ma strelat.«

»No, ta je pa lepa; kumari maja soj šoncajt, jest pa ne, in me lohka pikaja kokr me čja. Pejte se farbat usi jagri in vaše pustave! Če jm že na smeš pustrelet, prjatu, pa jm saj u cajtnge den in jm puvej kar jm gre, de u enkat gmah pred nim.«

»Jest, ta lep Tonček, pa de b kumarje u cajtenge dajau! Penapejd, prsmoda! Jest mam drgačne rči za cajtenge, ke kej zaležeja, ne pa de b se iz taka bagatela obgebu, ke ni spred in zad nč!« m je reku Tonček prou zanečliu in m hrbet ubrnu.

»Kua uš tle mula delu, če te kej prsm! A misleš, de s sam ti na svet, de znaš cajtenge pisat! Sej mam še druge prjatle, ke sa ta nar mn tku kunštn, kokr s ti. Um šou pa Žaneta z Iblane fehtat, de u on kumarje pupeglu, sej je tud on moj prjatu, če sva seprou usak let križu tedn pr svetmo Petre pud škofum kuzoucam lasala, kedr sma mi šenklažani in redutčani pu percesi skp naletel!«

»No, pa nej toj prjatu Žane z Iblane kumarje pegla, de ga uja pol saj pušten

Pozlo tovarišem organistom.

V naših vrstah se je zadnji čas pogosto izražala gorka želja po strokovni izobrazbi, slišalo odkrito hrepenenje po napredku v naši stroki, da bi mogli svoj častni orglavski posel tako opravljati, kakor zahtevajo pravila glasbene umetnosti in kakor nam posebej še cerkev ukazuje.

Kdo izmed nas ne občuti, bridko ne občuti osamelosti, ki smo ji po deželi izročeni? Komu, ki je poln idealov, ves prevzet svetega navdušenja, nastopil svoje zvanje z lepim petjem in dostojnim orgljanjem srca našega milega naroda dvigati k Bogu — komu — pravim — ni težko pri srcu, ko vidi, da ne more napredovati, kakor želi; ali ne tare marsikoga neizrečeno hudo misel, da nikoli nikamor ne more, kjer bi se poučil, kjer bi imel priliko slišati dovršeno petje, kjer bi se mu kazala nova pota kvišku?

In če se nam nudi taka prilika, slišati kaj dovršeno lepega, svoji izobrazbi pridodajati nov zaklad pouka, ali se ne bomo z vso vnemo, s celim srcem te prilike oprijeli?

Prihodni teden od 1. do 4. septembra imamo glasbeno-poučni tečaj v Ljubljani, kjer bodo predavale in poučevale najboljše moči; za četrtek, 3. septembra, je — kakor smo izvedeli — pripravil izborni dirigent P. Hugolin S a t t n e r slovesno mašo, ki jo bo izvajal nalašč za udeležnike s svojim izvrstnim zborom, da slišijo enkrat petje, kakršno mora biti, petje, ki stoji na koncertni višini.

Hkrati bomo dobili teoretično pouka, kako se lepo, umetno poje, g. Premrl je pač neprecenljiva moč, izvežban vsestransko, ki nam bo vse pojasnil, pa nas tudi praktično učil lepega izvajanja cerkvenih in svetnih pesmi.

Potem pa koral! Ta biser v kroni cerkvene glasbe! In te moči, ki nas bodo vanj uvajale! Znani učenjak in estet dr. Mantuani s svojo spretnostjo v govoru, mariborski stolni kapelnik Trop s svojimi obširnimi koralnimi študijami in vsakdanjo prakso: ali si pač moremo kaj boljšega želeči?

In beseda iz ust nam vsem priljubljenega učitelja — ali nas ne bo vlekla, da jo zopet, morda po dolgem času zopet slišimo? Dalje moderne pridobitve in napredek v orglah in orgljanju, kdo bi hotel zamuditi tako priliko?!

Poleg tega dobimo prosto stanovanje, vsak en Kyriale in še nekaj drugih not brezplačno za spomin. Koliko marsikdo žrtvuje denarja, da si oskrbi pouk, tukaj pa vse brezplačno in še nekaj povrh dobimo!

Tovariši! Nikogar iz naših vrst naj ne manjka, da se pokaže, kako smo vneti za to, da napredujemo. Človek, če je sam, obnemore, rajše in lažje nazaduje, kakor bi napredoval; ogenj, ki ga je seboj prinesel, počasi pojema, ker ni prilike, da bi mu priložil goriva. Tu se bo pa plamen naše vneme še bolj razveljal in če naš ogenj morda le še slabo tli pod pepelom vsakdanjih skrbi in težav, sedaj se bo razžaril v sveto navdušenje za naš vzvišeni poklic. In če se nas poprijemlje semtertje obupnost, ko ne moremo niti sami niti s pevci navzgor, kakor bi želeli: sedaj bomo dobili dovolj pouka, se sami izvežbali in si tako pridobiti dovolj moči, da bomo z navdušenjem šli za visokimi cilji. Zato pa, tovariši, prihodni teden vsi na krov! — Tovariš organist.

upikal za lon. Jest pa nism tku naumen, de b šou zate u žerjauca pu kostajn.»

»Pa pust,« sm mu reku in urata za saba zalaptnu.

Ni še putekl pu ure, pa sma že iz Žanetam z Iblane premšivala, kuku b se ta narložil pršlu kumarjem do žiuga.

»Jest jh že pupeglam v cajtengah kokr se šika,« m je reku Žane, »jest se jh na bujim in se m na upaja bliz, ke mam zmeram kašn čik u usteh; ampak iz tista jeza in tistmo ajfram jh use glih na morem, kokr bi jh lohka ti sam, ke sa te upikal in zatu tud ta nar bulš veš, kuku in kaj.«

»Ja jest b jh že, ampak jest na vem kuku se tu nardi; jest še nism nekol nč u cajtne djau.«

»Veš, Pepe, tu ni prou nč kunštnga. Ta nar peru se uzame puper, pol se pumoč štikleč u tinta in se začne mazat na puperi lepu pu vrst use, kar t na src leži in pol neseš h redehteri, de dene u cajtenge. Ud konca t u šlu mal bl narodn; še tinta uš murbt prebrnu in se pu hlačah pupackou, kokr se je men zgudl, pol t u šlu pa čez dali bulš in predn u en let, fuš že tak pisatel, da uš žihr nosu iz širokm krajcem klubuk in žametast rekelc. Sej ti s biu soje cajte za usaka reč prpraven.

Samopomoč proti pomanjkanju krme.

Letošnja suša je provzročila neizmerno škodo našemu kmetijstvu. Najbolj prizadeta je živinoreja, ker manjka za njo potrebne krme. Prizadeta je pa tudi naše poljedelstvo in sploh vse naše gospodarstvo. Škoda, ki jo trpi naša živinoreja, ne obstoji samo v tem, da jo moramo oddajati po slepi ceni, vzlic temu, da je cena krme nenavadno visoka. Kaj takega se ne dogaja pri nobeni drugi obrti, da ob visokih pridelovalnih stroških nima pridelek nobene cene — kakor se godi sedaj z našo živinorejo, ki ima vsled dragocene krme velike stroške — za živino pa nobene cene.

Pomanjkanje krme je pa tudi za poljedelstvo hud udarec, kajti če manjka krme, manjka tudi gnoj. Naravni nasledek tega pa je, da se bo letošnja suša poznala še drugo leto po naših njivah. Posebno velika je pa škoda po travnikih in deteljiščih. Mnogo trav in zelišč se je posušilo s korenino vred, vsled česar se je prej gosta ruša zredčila, tako da je že vsled tega pričakovati v prihodnjem letu manj košnje.

V tej stiski, ki posega s svojimi žalostnimi posledicami globoko v vse naše gospodarstvo in naše premoženjske razmere, potrebujemo nujne in izdatne pomoči. Vse pa kaže, da bo vnanja pomoč veliko premajhna in da si moramo sami pomagati, ako hočemo prestatati težko gospodarsko katastrofo, v katero nas je spravila letošnja suša.

Najhuje je prizadeta naša živinoreja. Zaradi tega trpe tudi najhuje gospodarji po živinorejskih okrajih Dolenjske (Suha Krajina) in Notranjske, ki so navezani na dohodke iz živinoreje. Naša dolžnost je, da varujemo pred vsem živinorejo pred pretečo nevarnostjo. Nekaj živine se mora v takih letih prodati. Kar je pa za kmetijo neobhodno potrebno, to moramo ohraniti in prerediti čez zimo.

1. Spravljanje raznih krmil za živino.

Sedaj je čas, da spravimo za zimo, kolikor mogoče raznih pridelkov in odpadkov, ki se dajo porabiti za krmo. Spraviti je pred vsem vso slamo, tudi tisto, s katero smo dosedaj nastiljali, kakor turščino slamo in ajdovico. Tudi pšenične in ovsene pleve je vse porabiti za krmo in po zimi po malem primešavati drugi krmi. Skrbno je spraviti tudi gozdno travo, ki se pušča sicer v nemar. V vinskih krajih je porezano trtno mladje posušiti in za zimo spraviti. Tudi vinske in sadne tropine naj se posuše in spravijo za zimo. Skratka vse, kar ima kaj redilne moči v sebi, vse to naj se spravi. Vsaka bilka nam bo prav prišla po zimi. Kjer se dobi žaganje, se da tudi to porabiti za krmo, kakor smo slišali v zadnjem »Kmetovalcu«. Na Francoskem se v letih pomanjkanja tare in melje tudi trtna rezina, ki jo živina rada žre. Tudi v naše kraje bo treba dobiti take stroje, ker se lahko na ta način precej veliko krme dobi.

Za nastil bo rabihi letos posebno gozdni nastil. Sedaj je čas, da se mah grabi in suši, pripravlja praprot, rabi smrečje. Jeseni bo treba zopet listje grabiti. V takih letih nam mora gozd pomagati iz stiske.

2. Varčno gospodarstvo s krmo.

S krmo je treba v takih letih silno varčno gospodariti. Nič se je ne sme zgubiti po nemarnem. Vsaka bilka naj se skrbno porabi.

Frnikulat s znou ta nar bulš in s zhou grahek iz kumfina, če b t ga prlimu gor; tud kičkerl s znou zbijat, de sma te kar zjal; al pa ristanc, kar naenkat s biu u pekic in u nebesch. Za kua b pa pol na pusku iz pisajnam!? Če uš grši čačke delu, bl uš slaven, kokr malari, in še ni izklučn, da te u enkrat bildhauar Zajc začeu iz iluce mečkat in de te u mestn kumesjon prenašu iz placa na plac in šte deru, kam b te pustavl, dokler na u Bolču Pepe reku: tlela in neker drge.»

»Žane, ti s zlatga gnarja uredn in toj pametn svet s um h src uzeu in ga vn spelu, če le urah ni. Čez kumarje se glih na upam prec šimfat, pa sej mam družga dost na srce, ke se na um iz nim u taka navarnast pudau, kokr b se iz kumarjem. Še enkat, Buh t loni in če me uja res kerkat pustl lde iz iluce nardet in me pustil na kašn plac pustaut, de um vuznikem napota delu, um udločn u sojmo testamente pogervu, de morja tud tebe kam zravn prštult.«

Tku se je udinu pr nhnh cajtengah in začeu pred usakmo praznkam in nedela pud tistmo štriham soje prtožnge naprej prnašat in vornga delat.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Za varčno gospodarstvo je pa treba sledečega ravnanja pri krmi:

- a) namesto cele krme naj se poklada rezanica. Rezanica je potrebna tudi zaradi tega, da se različna krmila lahko mešajo in da živina manj okusne krme ne more puščati;
- b) krma naj se pripravlja za pokladanje s tem, da se soli in zabeli z močnimi krmili. Le na ta način se da tudi manj okusna in težje prebavna krma izkoristiti in dobro porabiti;
- c) namesto po trikrat naj se le po dvakrat živini poklada, ker pri goveji živini popolnoma zadostuje dvakratno pokladanje. Zjutraj bodi glavno krmjenje, popoldne manj izdatno. Pri dvakratnem krmljenju se manj krme shodi, razvleče in pogubi;
- d) posebno važno je, da vpeljemo tudi natančni red za pokladanje in da damo živini dan za dnevom enako veliko krme.

Vsa spravljena krma naj se primerno razdeli za celo zimo in naj se tako poklada, da jo dobiva živina skozi celo zimo v enakih množinah. Tak red je prijeten za tistega, ki poklada krmo, posebno pa ugaja živini, ki se ob rednem krmljenju veliko bolje počuti, kakor vidimo to tudi pri vojaških konjih.

Če odmerjamo krmo, računamo navadno tako-le: Za vsakih 100 kg žive teže je treba živini poprek 3 kg suhe krme (ali štirikrat toliko zelene krme ali korenstva). Če je krava n. pr. 400 kg teža, potrebuje potemtakem 12 kg suhe krme (rezanice) na dan, če je 500 kg teža, 15 kg itd. Seveda bo treba letos marsikomu zmanjšati to množino, da bo izhajal. Rezanica naj se v prvo tehta, potem pa meri in daje na koše. To pa vedno, ker bomo na ta način največ privarčevali.

3. Nakup sena.

Če se dobi seno — seveda dobro seno — po primerno ugodni ceni, potem se v letih pomanjkanja na vsak način priporoča, da ga kupujemo in da se na ta način kolikor mogoče varujemo pred prisilnim prodajanjem živine. Le žal, da ga je v letih pomanjkanja težko dobiti, da je silno drago in da so podpore iz javnih sredstev navadno prenizke in zato dosti premalo izdatne. Letos so gospodarji mnogo sena — ki se ima kupiti z državno podporo — naročili potom županstva in bi bilo zato nujno želeči, da ga tudi dobe po ugodni ceni in v primerno dobri kakovosti. Omeniti pa je, da bi ga morali gospodarji ob letošnjem splošnem pomanjkanju krme tudi toliko naročiti, da se pokaže pomanjkanje res v pravi luči. Ali znani so mi slučaji, da so dobri posestniki naročili po 15 meterskih centov, torej še toliko ne, kolikor ga rabi ena krava čez zimo. Tako se ne spričuje pomanjkanje!

4. Nakup močnih krmil.

V takih letih, ko si moramo pomagati s slamo in z manj vrednimi krmili, je na vsak način potreba, da vzamemo za pomoč tudi močna krmila, kakor n. pr. lanene tropine, sezamove tropine, otrobe itd. Taka krmila napravijo slamo okusnejšo in bolj tečno. Potrebna močna krmila naj se skupno naroče, v celih vagonih, da so ceneja in da vožnja manj stane.

Takisto važno je, da jemljemo za pomoč sol in klajno apno in bi bilo nujno želeči, da se tudi sol v takih slučajih ceneje dobi kakor navadno.

5. Izkoriščanje jesenske paše in zelene krme.

Letos je treba jesensko pašo do zadnjega izkoristiti in do čistega porabiti. Zelišča na paši, ki jih živina pušča, a so sicer zdrava, naj se poškrope s slano vodo, da jih živina pobere. Z dolgo jesensko pašo po travnikih, pašnikih in gozdih se da mnogo krme prihraniti za zimo.

Tu je omeniti tudi naprave pušljev za zeleno krmo. Razno grmovje in listnato drevje daje čisto dobro krmo, ako se veje porežejo in polože živini. Tako n. pr. dajejo jesen, hrast, bukev, javor itd. dobro in pobarno krmo.

6. Skrb za zgodnjo pomladno krmo.

V letih pomanjkanja je posebno važno, da skrbimo za zgodnjo zeleno krmo v prvi spomladi. Priporoča se zaradi tega, da sadne vrtove dobro pognojimo, zlasti z gnojnic. Dobro pognojena trava nam daje najprvo zeleno krmo. Ravno tako se priporoča pa tudi setev zimske rži za zeleno krmo. Zimka rž daje na njivah najzgodnejšo zeleno krmo in bogato košnjo.

7. Prodaja živine.

Z vsako prisilno prodajo živine trpi gospodarstvo, kajti živine nimamo samo zaradi tega pri gospodarstvu, da nam spravljajo krmo v denar, ampak redimo jo tudi zaradi tega, da nam pomaga pri gospodarstvu s svojim gnojem in delom.

Res je to, da ima biti v današnjih razmerah gnoj postranski pridelek ali navsezadnje je gnoj vendarle vir novih pridelkov, novih dohodkov in je za vsako gospodarstvo neobhodno potreben.

Če ni živine, pa tudi gnoja ni. V umetnih gnojilih imamo sicer jako važna pomožna gnojila, ali s samim umetnim gnojem se pri nas ne da gospodariti. Vse to je imeti v čisljih, kadar se odločujemo za prodajo živine. Pomisliti je tudi, da živina ne zraste čez noč, da je njena prireja počasna, kakor tudi to, da živina nima sedaj nobene prave cene in da ji bo cena na spomlad močno poskočila. Zato naj se pa proda le to, kar se mora, kar ni mogoče rediti čez zimo. Proda naj se v tem slučaju slabšo in manj vredno živino. Najlažje se odda mlada jalova goved, najtežje dobro plemeno goved.

8. Pomanjkanje gnoja.

Naravni nasledek pomanjkanja krme je pomanjkanje gnoja in z ozirom na manjšo vrednost raznih krmil, ki se morajo v takih letih pokladati, tudi slabša vrednost gnoja. Gnoj je pa glavni pogoj za vzdrževanje zemljine rodovitosti. Zato pa letošnje pomanjkanje krme ne pomeni samo velike izgube v živinoreji, ampak tudi v poljedelstvu. Vsa naša skrb se mora letos obračati na to, da ravnamo kar najskrbneje z gnojem in da porabimo za gnoj vse, kar se da dobiti. Skrbeti je za nastil in za to, da se pridelanega gnoja in gnojnice nič ne pogubi.

9. Nakup umetnih gnojil.

Da se čimpreje poravna škoda, ki jo je napravila suša po naših travnikih in deteljiščih, je nujna potreba, da se travniki dobro gnoje. Le s tem bomo dosegli, da se bo ruša zgostila, košnje pa zopet izboljšale. Zato se pa nujno priporoča poraba umetnih gnojil, ki so izkušeno dobra za jesensko gnojenje travnikov.

Vse to je tista samopomoč, ki nam je letos neobhodno potrebna, ako hočemo obvarovati našo živinorejo prevelike izgube in lažje prestatati udarec, ki ga je zadela letošnja suša našemu kmetijstvu.

Ravnatelj V. Rohman.

Slovenski „klerikalizem“ v tujni.

Redka čast je doletela tudi mene »Soča« in »Slovenski Narod« sta mi privoščila par vrstic. Hvala obema na tej prijaznosti! Ne bota pa, upam, huda, ker ne bom odgovarjal v gostih besedah na njuno tako otročje pisarenje, ki zasluži edino le pomilovanje.

Rojak, pisec tistih vrstic, ni niti najmanje poučen o naših razmerah in vendar piše o njih, samo da kaj piše. Toda, pardon, ni bil on naš »rojak«, ampak je bila naša »rojakinja« — apostatinja. Saj se poznamo! Zato jo je prevzela taka groza, ker se bliža Slovincem s prihodom č. slovenskih šolskih sester ta neznanska nesreča.

Naše šole pa niso ustanovili liberalci, pač pa, kakor nas imenujete, »klerikalci«, in sicer pristni »klerikalci«. In zdaj, ko je šola ustanovljena in srečno premagala toliko težko, sedaj so se liberalci takoj vtaknili vmes, kakor povsod pri »klerikalnih« napravah. Povem pa, da to slovenski stvari ne bo v korist! Šolske sestre so za naše kraje najbolj pripravne. Sem ne tičejo posvetni učitelji in učiteljice, da ne bodo škodovali naši stvari tudi — zunaj šole. Dela zunaj šole so velike važnosti za našo kolonijo, ki broji 2000 samih žensk, in edino šolske sestre so za taka dela na pravem mestu.

Veseli me zelo, da pišete tudi liberalci o naši šoli, le storite to uslugo še večkrat, tako bo vedno bolj znana in sloveča, in morda bo tudi kak liberalci ji poslal kak dar, če je res liberalen; kajti do sedaj se še niso izkazali liberalne za našo šolo, ki vkljub prejeti državni podpori še zelo potrebuje liberalnih rok.

V Aleksandriji, 21. avg. 1908.

P. Benigen.

Od slovensko-ogrske meje.

V deželi krone sv. Štefana je še več hudobij, kakor jih naštevate o božjepotnikih iz Bistrice, ki so bili v Čakovcu skoro ubiti. To vemo mi, ki živimo na meji mažarskega orsaga. Mislim na njihove šole. Na vsaki ljudski šoli imajo pisano: Madžar orsag nepi škola — »Magyar orsag nepi škola«. V teh mučilnicah ne slišiš drugega, kakor to, da prefesar (učitelj) ubija otrokom mažarsčino v glave. Ako otrok prinese v šolo kako mohorsko knjigo, ga učitelj neusmiljeno kaznuje, če tudi v srcu morebiti ni vsak učitelj sovražnik slovenščine, odnosno hrvaščine; pa stori to, da njega samega ne preganjajo. In tako po vseh mažarskih šolah samo ma-

žarski otroci, »hantalažijo« — govorijo. Tako nimajo nobene narodne šole Medjmurci, ki jih je do 90.000 duš; tako ogrski Slovenci ali Prekmurci, ki jih je tudi 90 tisoč; tako Srbi v Banatu, ki jih je nad 80 tisoč. Ne vem, koliko je belih Hrvatov, menda okoli 100 do 200 tisoč, ki so naseljeni kraj štajerske meje ne daleč od Radgone in se razprostirajo tja do konca meje Spodnjega Avstrijskega. Znano je, da se ravno tako goji Slovakom, ki jih je čez 3 milijone itd. Ali ni krivica, da se pri splošni volivni pravici terja na prvem mestu znanje mažarščine?

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Angleško-nemško razmerje.

London, 29. avgusta. Razmerje med Angleško in Nemčijo se je zadnji čas nekoliko izboljšalo — tako vsaj pišejo večji listi. To da je posledica sestanka med kraljem Edvardom angleškim in cesarjem Viljemom v Kronbergu. Sicer trdi zdaj neki dunajski list, da temu ni tako, vsaj kronberški sestanek da ni dosegel od nirojnih politikov tako zaželenega izboljšanja diplomatskih odnosov med obema državama. Doseglo ali ne, snovalo se je gotovo, če pa to uspeha imelo, se zdaj še ne da določiti. Dejstvo je, da je angleški finančni minister Lloyd George, še predno je kralj Edvard šel obiskat Viljema, javno zavzel se za to, da nespornost med Anglijo in Nemčijo, ki je zadnja leta zunanji politiki in celemu mednarodnemu položaju dajalo poseben znak, poneha. Po kronberškem sestanku pa je Lloyd George prišel v Berlin pod pretezo, da se tu pri državnem tajniku za notranje zadeve von Bethmann-Hollwegu informira o vzornem delavskem zavarovanju, ki ga vpeljejo tudi na Angleškem, v resnici pa z namenom, dogovoriti se z Nemčijo, kako bi se dalo neprestano pomnoževanje brodovja omejiti. Kako, da je tako daleč prišlo? Anglija in Nemčija že dolgo med seboj konkurirata v svetovno-trgovinskem oziru. Ta ekonomski boj se je razširil v političnega in začela se je doba takozvane »izolacije« Nemčije. Posledica tega je bila, da sta se te dve državi z mrzlično naglico oboroževali in tudi tu druga drugo izkušali prekositi. To velja seveda za mornarico, za zgradbo novih ladij. Tega neprestanega oboroževanja pa ne utrpita ne Anglija ne Nemčija, ker nalaga velikanska bremena. Pomisliti treba, da ima Anglija že celo brodovje 20.000 tonskih ladij tipa »Dreadnought«, katerih vzdrževanje požre ogromne vsote narodnega premoženja. Obede vladni, angleška in nemška, sta zdaj dospeli do usodnega trenutka, ko morate misliti, odkod bosta dobili novih dohodkov, da vzdržite ravnotežje v budgetu. Angleško liberalno ministertvo mora zdaj uvesti od parlamenta sklenjene starostne penzije za delavstvo, ako noče pasti. Sicer bo ta stvar stala samo 160 milijonov mark na leto, toda, če se bo nadaljevalo pomorsko oboroževanje, bodo tudi teh težko dobili. Če bi bili konservativci na krmilu, bi si pač vedeli pomagati, ker bi uvedli visoke carine, tega pa liberalci ne smejo, ko je čisto proti njihovemu programu. Kaj torej? Sprožili so najprej v listih vest, da najame Anglija dve milijardi posojila za ladje, da tako ustvari brodovje, kakršno si Nemčija vse večne čase ne bo v stanu zgraditi. Toda prva dva angleška finančnika lord Rothschild in lord Revelstoke sta to označila za blaznost, oziroma za raco, ki naj samo Nemčijo ustraši, da bo voljna pogajati se z Anglijo, kako ustaviti konkurenčno pomnoževanje. V to svrhu se je nedavno finančni minister Lloyd George podal v Berlin. Ali je kaj opravil, ni znano; na časnike se namreč ni zanesti, ker jim ni na tem, da poročajo resnice, ampak da delajo »štimumo«, zlasti vsenemški, ki bi radi razdrli, ako se je doseglo kakšno sporazumjenje. Nemčija sama bi zelo pametno storila, ako bi v tem oziru z Anglijo sklenila pogodbo, kaj tudi Nemčiji oboroževanje nič ne koristi. Konečno bo Angleško težko dosegla, kar se tiče številne brodovja, drugič pa ravno letos rabi 300 milijonov in bo zato morala reformirati državne finance.

* * *

V boljše umevanje nekaj števil. Nemčija je izdala za armado na kopnem in mornarico leta 1899 — 790 milijonov M, leta 1900 — 813, leta 1901 — 872, leta 1902 — 874, leta 1903 — 872, leta 1904 — 853, leta 1905 — 928, leta 1906 — 998, leta 1907 — 1065, leta 1908 — 1192 milijonov mark. — Anglija leta 1899 — 938 milijonov mark, leta 1900 — 1144, leta 1901 — 1214, leta 1902 — 1218, leta 1903 — 1370, leta 1904 — 1340, leta 1905 — 1527, leta 1906 — 1208, leta 1907 — 1207,

leta 1908 — 1219 milijonov mark. Iz tega se jasno razvidi, kako zlasti Nemčija hiti, da doseže Anglijo, kar se seveda najbolj pozna na izdatkih. Nemško ljudstvo bo gotovo iz dna srca veselo, ako se to blazna konkurenca omeji s pogodbo.

Nemško-rusko razmerje.

Peterburg, 29. avgusta. V ruskih listih se dan na dan vzlic dementijem poroča, da se bosta ruski car in nemški cesar Viljem še letos sešla. Ob tej priliki, ko inata priti skupaj nemški cesar, ki je baje »izoliran«, in ruski car, ki v zvezi z Anglijo in Francosko zadnji čas zlasti v balkanskem vprašanju zasleduje protinemško smer, piše znani knez Meščerski v svojem »Grazdaninu« nekako sledeče: Vzlic item diplomatskim nakanam, načrtom itd. preprosti Rus ne uvideva, kakšno korist naj ima Rusija od zveze z Angleško. Z Nemčijo smo gojili odkritosrčno prijateljstvo, sedanjí cesar Viljem je celo odpoklical vse vojaštvo od meje proti Poljski, ko smo se mi bojevali na Daljnem Vzhodu. Z Angleži imamo zdaj pogodbo glede na Azijo — toda očividno je že zdaj, da od te pogodbe vleče dobiček Anglija, Rusija pa prav nobenega. Nasprotno, v škodo nam je. Prijateljstvo z Anglijo je delo ruskega poslanika v Parizu, Nelidova, katerega je bivši francoski minister za zunanje zadeve, Delcassé, »najzvestejši hlapec kralja Edvarda«, čisto zase pridobil. Pomagal je tudi poslanik v Londonu grof Benkendorff. Ruski minister za zunanje zadeve Izvolskij da ni imel pri celi stvari posebne besede.

»Nova svoboda« v turški deželi.

Gaza (Palestina), 29. avgusta. Te dni so tukajšnji prebivalci praznovali »slavnost svobode«. Govor se je vrstil za govorom, zažigali so se umetni ognji in pevski zbori so pridno peli. Neki ulema — duhovnik — je dejal v svojem govoru: »Evropci naj zdaj vedo, da smo tudi mi možje. Suženjstvo naj preneha in z njim podkupljivost, svoboda naj živi in z njo pravičnost!« Turki so dobri govorniki, kakor se zadnji čas splošno opaža.

Kairo, 29. avgusta. Tukaj se je začelo intenzivno protiangleško gibanje. (Egipt je nekaka Bosna — od Angležev zasedena, dasi spada državnopravno še k Turčiji.) Osnovale se je mladoturška egiptovska stranka, ki bo koncem tega meseca sklicala velik javni shod. V oklicu za shod pravi, da njeno gibanje nikakor ni naperjeno proti Evropcem, temveč le proti krivičnemu zasedenju dežele. Kaj bo vpricho teh dejstev storila previdna Anglija, še ni znano, kajti poklicani krogi popolnoma molče.

Carigrad, 29. avgusta. Prvi turški parlament (1876) je štel 113 poslancev. Sedanjí bo štel nekako 23 manj. Odpade namreč deset poslancev iz Bosne, šest iz Srbije in Bolgarije, eden iz Cypra, eden iz Krete, pet iz distrikta Kosovo-Sofija.

Brazilijska se pripravlja na vojsko?

London, 29. avgusta. »Daily Chronicle« poroča, da je Brazilijska na Angleškem naročila več ladij tipa »Dreadnought« zato, ker se pripravlja na vojsko z Argentinijo. Gre namreč za posest Uruguaya, katerega si lastite Argentinijska in Brazilijska. Brazilijski vojni minister se mudi v Berlinu, kjer išče topniških častnikov. Brazilijska zbornica je sprejela kredite za oboroževanje v tajni seji.

Reforma volivne pravice v Italiji.

Rim, 29. avgusta. Odlični parlamentarci vseh strank delajo energično na to, da bi se izpremenila volivna pravica v smislu splošne proporcije, kakor je uvedena v Belgiji. Vsak volivni okraj naj ima vsaj deset poslancev. Uvede naj se tudi volivna dolžnost. Posebno stroge določbe naj se uvedejo proti volivni korupciji, ki je dozdaj v Italiji prebujno cvetela in proti kateri ni bilo ne zakona ne posebne odredbe. Ministrski predsednik Giolitti je v principu za reformo.

Liberalne prazne želje.

Rim, 29. avgusta. Papežev legat za Kubo, monsieur Aversa, ki se je te dni vrnil v Rim, ko je uredil s severoameriškim Zdrženim državami več cerkveno-politiških zadev, (države plačajo Vatikanu kot odškodnino za sekularizacijo na Kubi 7 in pol milijona frankov) je izjavil, da je vest o njegovem nameravanem imenovanju za poslanika na Dunaju popolnoma izmišljena. Monsignor Aversa ostane še dolgo časa v Washingtonu.

Turško jezikovno vprašanje.

Carigrad, 29. avgusta. Vsi cerkveni redovi so v svojih javnih šolah uvedli oblikovni pouk v turškem jeziku, ker nova ustava zahteva znanje iste ga, ako hoče kdo uživati vse politične pra-

vice. Mladoturki so izjavili, da bodo tisti cerkveni redovi, ki bodo poučevali turščino neoblikovniško, dobili državno podporo, tisti pa, ki bodo namesto dosedanje francoščine in italijanščine sploh izključno le v osmanski poučevali, bodo, kar se šole tiče, popolnoma podržavljeni in bo vse stroške nosil turški budget. Vedno bolj je razvidno, da hočejo mladoturki jedinstveno turško državo s turškim jezikom — da torej drugim narodnostim popolne enakopravnosti ne bodo priznali. — Poznavavci razmer so sicer to že zdavna vedeli.

Judi v Jeruzalemu tepeni.

Jeruzalem, 29. avgusta. Tudi tukaj so se vršile velike ustavne slavnosti. Kristjani so obiskali Omar-mošee, katere prej niso smeli, ako niso hoteli biti na smrt obsojeni, mohamedanci pa so romali po krščanskih cerkvah. Turki in kristjani so se objemali in objubili, da se bodo odslej ljubili kakor bratje. Zgodilo se je pa nekaj komičnega: Judje so namreč prišli v veliki procesiji in v imenu svobode in enakosti zahtevali, da se jih pusti skozi ulico, katere veže trg pred cerkvijo svetega groba z dvema portaloma na vzhodu in zahodu. Dozdaj je bilo judom skozi to ulico iti po stari tradiciji prepovedano. Toda kristjani in mohamedanci za to zahtevo niso imeli smisla; planili so na sinove Izraela in jih popolnoma protustavno pretepli.

Anglija vendar-le pomnoži svoje brodovje.

London, 29. avgusta. Vzlic dementijem nekaterih listov se vzdržuje vest, da hoče Anglija res najeti dve milijardi posojila, da zgradi 30 velikanskih ladij tipa »Dreadnought«. To vest potrja zdaj celo »Observer«, glasilo mornariškega ministertva. 30 ladij tipa »Dreadnought« po svoji tonski vsebini in topništvu odvaga nekako 80 ladij navadnega tipa.

AVSTRO-OGRSKA.

Cesar.

»Korespondenca Viljem« poroča, da se cesar zopet dobro počuti. Katar je malone popolnoma izginil, izgublja se že tudi lahki kašelj. Cesar se je včeraj zjutraj ob 7. uri ponavadi izprehajal po parku eno uro, nakar je v svojih prostorih zaslišaval dostojanstvenike in delal več ur. Ob polu 3. uri popoldne je cesar diniral, potem pa čital časopise. Cesar se danes udeleži položitve temelja Elizabetne bolnišnice v Ištu.

Prihodnji solnograški deželni predsednik.

Solnograški deželni predsednik postane najbrže dvorni svetnik pl. Myrbach.

Ministrski predsednik Beck

pride 30. t. m. v Levico, odkoder odpotuje v Benetke, kjer ostane 8 dni.

Proti levačškemu županu.

Podhan Cernkovič je suspendiral levačškega župana, ker je ukazal na cesarjev rojstni dan odstraniti ogrsko zastavo z občinskega poslopja.

Praške cevi.

»N. Fr. Pr.« sodi, da vlada ne bo razveljavila sklepa glede na dobavo vodovodnih ceví. Pravna sekcija praškega mestnega sveta je sklenila, naj svetniki skupno tožijo Kastraneka, če ne pove v treh dneh ravnatelj Kastranek imena onih, ki so zahtevali provizijo od železnega kartela. Praško državno pravdníštvo je izjavilo, da ne more nastopiti s tožbo proti Kastraneku. Socialisti napovedujejo demonstracijo, ker se cevi oddajo Francozom.

Demonstracija proti črno-rmeni zastavi.

V San Alessandru ob Gardskem jezeru je bila razobešana ob cerkvenem slavlju na neki javni hiši črno-rmena zastava. Nabrala se je velika množica, ki bi bila razgrajala, da ni dal zastave odstraniti neki občinski funkcionar in jo nadomestil z italijansko trobojnico, kar so demonstranti burno odobrvali.

Aneksija Bosne in Hercegovine.

»Reichspost« poroča iz Sarajeva, da še letos proglase 2. decembra aneksijo Bosne in Hercegovine. Nagovora nadškofa Stadlerja in sarajevskega podžupana dr. Mahdića sta se morala govoriti gotovo le sporazumno z merodajnimi krogi. Sodi, da berolinske velevlasti pritrdijo aneksiji, nekatere so pa že pritrdile. Napovedana sestanka Aehrenthala s Tittonijem in z Izvolskim sta v zvezi z aneksijo Bosne. »Deutsches Volksblatt« poroča, da smatra pariško zunanje ministertvo poročilo o aneksiji Bosne in Hercegovine za neverojetno, a francoska vlada ne bo ugovarjala, če pritrdi tudi Turčija.

Srbska trgovinska pogodba uveljavljena.

»Uradna Dunajčanka« objavi 30. t. m. odlok skupnega ministertva, ki uveljavlja, sklicevaje se na pooblastilno postavbo, začasno trgovinsko pogodbo s Srbijo. Za uveljavljenje pogodbe so bili merodajni pred vsem politični razlogi. Srbska skupščina je odobrila kljub pomislekom po dolgotrajnih razpravah pogodbo 18. t. m., ker je potreben trden temelj za trgovino obeh držav. Avstrija je bila zato prisiljena, da brez odloga uveljavi trgovinsko pogodbo po pooblastilni postavi. Vlada se je poslužila pooblastila, ne da hoče vplivati na bodoče sklepe zbornice. Srbija je v agrarnem oziru, osobito glede na uvoz žive živine mnogo popustila.

Avstro-ogrski zastopnik v Belgradu je 28. t. m. naznil srbski vladi, da se dne 1. septembra uveljavi trgovinska pogodba Avstro-Ogrske s Srbijo. Srbska vlada je pa tudi naši naznanila, da se aktivira trgovinska pogodba.

CESAR VILJEM V STRASSBURGU.

Strassburg je obiskal 28. t. m. nemški cesar Viljem.

TURČIJA USTAVNA DRŽAVA.

Cesarski princi se vedno bolj udeležujejo javnega življenja. Sultan bodri svoje sinove, naj si pridobijo priljubljenost med častniki in med mladoturki.

Do 17. t. m. se je udalo v Makedoniji 73 bolgarskih čet z 840, 14 grških s 469, 8 srbskih s 108, 2 vlaški četi s 7 člani in 1299 albanskih roparjev.

Na anatolski železnici grozi 1500 nastavlencev s stavko, če jim do nedelje ne povišajo plač in ne odstranijo glavnega ravnatelja.

Sultanov astrolog je izgnan v Egipt. Vojni minister je ukazal zapreti generala Halil Kiamila, ker je deloval za reakcijo.

Mladoturki so opozorili Panico, naj se varaje, ker so ga obsodili centralisti na smrt.

MULEJ HAFID VJET?

V Tangeru se govori, da so na izprehodu vjeli sultana MulejHafida pred Fezom. Prijeli so ga, da se maščujejo, ker je ž njimi ostro postopal.

KARDINAL RAMPOLLA PREDSEDNIK KONZISTORIALNE KONGREGACIJE.

Kardinal Rampolla postane tajnik konzistorialne kongregacije, ki je velevažna, ker predlaga imenovanja škofov. Če papež umrje, vodi tajnik kongregacije začasno posle državnega tajništva in tajnika konklava.

CLEMENCEAU OBOLEL.

V Karlovih Varih je obolel francoski ministrski predsednik Clemenceau, ki se zato v torek še ne povrne v Pariz.

TAJNA PISMENA ZNAMENJA FRANCOSKE ARMADE IZGINILA.

Izginil je seznam tajnih znamenj francoske armade, ki se rabi le ob mobilizaciji, da se čitajo tajni spisi 5. brigade. Vse poizvedovanje je ostalo brezuspešno. Uvedena je preiskava. Ne ve se, če se je izgubil seznam po nemarnosti, ali pa imajo ogleduhi vmes svoje roke.

»POTEMKINOV« MORNARJI.

Mornarji »Potemkina«, ki so ostali svojčas v Rumuniji, so vsi pod policijskim nadzorstvom. Kakih 30 mornarjev se je izselilo te dni v Kanado.

KNEZ NIKOLAJ ČRNOGORSKI

ne bo odstopil in prepustil prestola princu nasledniku Danilu, kakor poročajo nekateri listi. Knez je izjavil, da bo vladal, če Bog hoče, kolikor časa bo le mogel, v prid svojemu ljudstvu.

ANGLEŠKI KRALJ EDVARD.

V čeških toplicah se zdaj odločuje svetovna politika. Znano je, da biva v Karlovih Varih francoski ministrski predsednik, v Marijinih Varih pa angleški kralj Edvard, ki se je razgovarjal 27. t. m. z ruskim zunanjim ministrom Izvolskim in z avstro-ogrskim poslanikom v Peterburgu, grofom Berchtoldom. Dunajski francoski poslanik, Crozier, je začasno odpotoval, a se kmalu povrne v Karlove Vare.

PERZIJA.

Neki londonski list poroča, da sta opustila Rusija in Angleška načrt o skupnem nastopu v Perziji. Šahovi vojaki postajajo vedno bolj nezadovoljni.

KITAJSKA USTAVA.

Pripravljalna ustavna komisija je poslala vladarju spomenico, ki priporoča, naj se uvede na Kitajskem ustava leta 1917.

Dražbeni oklic.

Na zahtevanje **Posojilnice v Celju** se prodaja

dne 5. sept. 1908 dop. ob pol 11. uri

pri **o. kr. okrajni sodnji v Celju** odd. III. posestvo v Košnici tik Celja ob okrajni cesti, obstoječe iz hiše, hleva, gospodarskih poslopij, 16 oralov host, 18 oralov njiv in travnikov, vse pod jako ugodnimi pogoji. Posestvo je cenjeno skupno na 20.896 K 43 vin. in pritikline na 595 K 20 vin. Najmanjši ponudek znaša 10.745 K 82 vin., pod tem zneskom se ne prodaja.

2102 1-1

Prodaja hiše in stavbišča.

Dne 3. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne se vrši na licu mesta v **Spodnji Šiški**

prostovoljna dražba

pivovarni J. Kosler & Comp. v Spodnji Šiški lastne parcele štev. 147 kat. obč. Spodnja Šiška, hišna štev. 56 z gospodarskim poslopjem ter poleg ležeče parcele štev. 148/2 iste kat. občine.

Obe parceli s poslopjem se prodaja kot jedna celota.

Vzključna cena znaša K 2600.

2104 1-1

Št. 334.

Natečaj.

Na **c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani** je takoj popolniti mesto

mizarskega delovodje

ki bode oskrboval popotni pouk v mizarstvu, kateri se prične pod vodstvom podpisane ravnateljstva pričetkom prihodnjega šolskega leta v **Solkanu pri Gorici**.

Imenovanje se izvrši potem posebne pogodbe pod pogoji, ki se glede nastavljanja in upokojenja delovodij na državnih obrtnih učnih zavodih nahajajo v naredbi naučnega ministrstva z dne 26. septembra 1905, štev. 33.895 (Zentralblatt für das gewerbliche Unterrichtswesen, Band XXIV, 6).

Prosilci za to mesto, s katerim je zvezana remuneracija v najvišjem znesku 2400 K, morajo biti večji slovenskega jezika ter dokazati daljšo prakso v večjih mizarskih delavnicah in sposobnost za poučevanje v strokovnem risanju.

Prednost imajo pri enakih razmerah prosilci, ki so dovršili kako strokovno šolo.

Pravilno opremljene in na **c. kr. ministrstvo za javna dola** naslovljene prošnje je najkasneje do

15. septembra t. l.

vložiti pri podpisnem ravnateljstvu.

C. kr. ravnateljstvo umetno-obrtnih strokovnih šol v Ljubljani,

dne 26. avgusta 1908.

2091 2-1

Oznanilo.

2070 3-1

Na **c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani** se prične šolsko leto za oddelke:

oddelek za šoloobvezne dečke, dnevna šola za obdelovanje lesa, dnevna šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame

v soboto dne 19. septembra

in za zimske kurze za stavbne obrtnike

v torek dne 3. novembra.

Na novo vstopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov zgledati v ravnateljevi pisarni (Stari trg 34.)

dne 16., 17. ali 18. septembra.

Učencem in učenkam, ki so bili že lani na zavodu, se je javiti

dne 18. septembra zjutraj.

Oddelek za šoloobvezne dečke obstoji iz dveh letnikov ter ima namen pripravljati učence za obrtni stan sploh ozir. za pouk pri mojstru ali v tvornici. Absolventom tega oddelka je tudi mogoče vstopiti v oddelek za kiparstvo na dnevni šoli za obdelovanje lesa.

Oddelek za šoloobvezne dečke nadomestila torej meščansko šolo ali spodnje razrede srednjih šol.

Dnevna šola za obdelovanje lesa ima oddelke za mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo in kiparstvo. Prvi trije se bodo polagoma razpustili in se letos zadnjičkrat sprejemajo vanje učenci.

Sprejemni pogoji:

A. Na oddelku za šoloobvezne dečke:

I. letnik. Dovršena ljudska šola in starost 12 let (do 31. decembra 1908).

II. Znanje učne stvarine prvega letnika in starost 13 let (do 31. decembra 1908.)

B. Dnevna šola za obdelovanje lesa:

Dovršeni oddelek za šoloobvezne dečke ali meščanska šola ozir. osemrazredna ljudska šola ali širje razredi srednje šole (neugodni uspehi iz latinščine ali grščine se ne upoštevajo); starost 14 let (do 31. decembra 1908).

C. Na dnevni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo:

Dovršena ljudska šola in starost 14 let, izjemoma 12 let (do 31. decembra 1908).

D. Na obeh javnih risarskih šolah se sprejemajo učenci celo leto, kolikor to dopuščajo prostori.

E. V zimske kurze za stavbne obrtnike se zaradi pomanjkanja prostorov letos ne sprejemajo novi učenci in imajo pristop edino le učenci lanskega leta.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1908.

C. kr. ravnateljstvo.

Učenca

2115 2-1

s primerno šolsko izobrazbo, dobrega v računanju, krepkega in zdravega, poštenih starišev sprejme takoj v svojo trgovino s špecerijskim blagom trdka: **I. Kušlan** Kranj, (Gorenjsko).

Gostilna

2112 3-1

pri „**Raku**“ se takoj odda na račun. **Krakovski nasip št. 4.**

Izvolite poslati po vzorce!

Barhenta flanele - - modnega blaga

platna, damasta, kanafasa itd., novih, katere pošilja franco slavno znana izvoz. trdka

V. J. Havliček in brat, Podčbrady (kralj. Češko).

1 zavoj 40 metrov raznih ostankov perilnega blaga, letnega in zimskega, pošiljam za 18 K franco po povzetju.

Pozor

gostilničarji in trgovci!

Prodajam iz proste roke na **Gorenjskem** samo 5 minut od kolodvora oddaljeno **gostilno** in **prodajalno** z vso opremo. **Hiša** ima 9 sob za letovičarje, kuhinjo, klet, ledenico, drvarnico, kegljišče, veliko dvorišče in vrt. Prodajam tudi hlev, travnik, njivo in 4 gozde, vse za nizko ceno 16.000 kron.

Ne zamudite te ugodne prilike. Natančnejša vprašanja pod šifro „**D. R. sreča**“ poštnoležeče **Spodnja Šiška pri Ljubljani.**

Več

2113 1

slamoreznice in mlinov za sadje

z 2 kamenitima valjema se radi pomanjkanja prostora prav ceno **proda.**

A. SUŠNIK, trgovina, Zaloška cesta 21

Zajamčeno trpežna

= sukna =

najnovejših vzorcev zanesljive jakosti za obleko, površnike, sukne v veliki lepi izbiri po zelo nizkih cenah pošilja 2107 3-1

- FRANT. MAREK -

češka tovarna za sukno v Libercu, Češko.

Vzorci na zahtevo. — Prodaja na drobno in debelo. — Pošiljatve nad 20 K franko. —

- Najcenejši nakupni izvor. -

Išče se

2067 2-2

poslovodkinja

objednem dobra prodajalka za mešano blago in možka oblačila. Istotam se sprejme jedna

učenka.

Naslov pri upravnistvu „**Slovenca**“.

Puške!

Lancaster od K 26.—, **Flobert-puške** od K 8-50, **pištole** od K 1-50, **samokresi** od K 5.—.

Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko. —

F. DUŠEK v Opočno štev. 77

1631 Češko.

Pošteno dekle,

staro 30—40 let, katero zna kuhati (navadno) ter šivati na stroj, se išče za bližino Ljubljane. — Ponudbe pod »**pošteno dekle**« na upravo „**Slovenca**“. 2095 3-2

Prava istrska vina

Zaradi preobile zaloge se dobijo od **Kmetske vinske zadruge v Bujah** po nizki ceni od 56 litrov naprej 1937 7

bela vina liter po 26 h. fini teran liter po 21 h.

Ceniki in vzorci brezplačno na zahtevanje

Cantina sociale cooperativa Buje (Istria.)

Avizo.

2027 2-1

Vsled razpisa: oddelek 13, številka 1322 z dne 1. avgusta 1908, namerava **državno vojno ministrstvo** nabaviti **različne opravne predmete za cesarsko in kraljevo vojsko.**

Ponudbe je vložiti do 9. oktobra 1908 pri omenjenem ministrstvu. Natančne pogoje vsebuje v istu „**Laibacher Zeitung**“ z dne 22. (oziroma 23. avgusta) tega leta v polnem obsegu objavljeni razglas vojne ministrstva.

Ta razglas ter pripadajoči pogodbeni načrt se more vrhutega vpogledati pri intendancah vojnih teritorialnih poveljstev, pri monturnih zalozah v Brnu, Budimpešti, Göttingu pri Gradcu in na Dunaju (Kaiser Ebersdorf) ter pri vseh trgovskih in obrtniških zbornicah.

Tudi je dobiti te pripomočke pri monturnih zalozah številka 2 in 4 proti plačilu 65 lh vinarjev.

Pozor!

Za **prevažanje vsakovrstnega blaga**, bodisi na postaje železnice ali z njih, se gg. trgovcem, obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača trdka

Telefon

št. 262.

1970 12-8

Josip Škerlj

spediter, Ljubljana, Kongresni trg 16.

Telefon

št. 262.

Svoji k svojim!

1607

ANTON JERKIČ

10-9

edini odlikovani fotografski zavod za moderno fotografiranje in slikarstvo,

:: Gorica, Gosposke ulice štev. 7 ::

☐ **elektrofotografski zavod** ☐

Trst, Via delle Poste 10, I. nadstropje.

Posnemanje izključno pri čarobni električni razsvetljavi s pomočjo

:: svetilke „**Jupiter**“ do 7. ure zvečer. — Svetovna novost! ::

Svoji k svojim!

Cerkveni letopis.

II. škofijska sinoda v Ljubljani. Slovesno se je včeraj jutraj končala škofijska sinoda, h kateri je došlo nad 350 gg. duhovnikov. S posebnim zanimanjem so prihajali gg. k raznim posvetovanjem in slovesnim zborovanjem v stolnico. Ne bomo razpravljali o gradivu, ki se je obdeleževalo na tej sinodi, ker to ne spada v politični list in bo itak vsa stvarina objavljena v posebni knjigi, ki izide najbrže še pred koncem leta. Že prvi dan se je prečitalo raz prižnice lastnoročno pismo sv. očeta Pija X., ki se glasi v slovenščini takako: »Pohvalimo, kakor je prav, Tebe, častiti brat, in Tvojo duhovščino, ker se je odločila obhajati drugo sinodo ljubljansko, ter pričakujemo, da se bodo iz skupnih prizadevanj in sklepov porodili z Božjo pomočjo obilni sadovi vsem v blagor. In zato Tebi, častiti brat in vsi ljubljani duhovščini, ljubeče podeljujemo apostolski blagoslov kot znak Božje pomoči in pričo naše očetovske naklonjenosti. V Vatikanu, meseca avgusta 1908. Pius PP. 1908.«

— Zborovalci so pozdravili presvetlega cesarja Franca Jožefa s sledečo brzojavko: »Njegovemu Veličanstvu! 350 na drugi ljubljanski sinodi zbranih duhovnikov ljubljanske škofije se navdušeno klanja svojemu cesarju, ki obhaja jubilej ter prosi Boga obilnega blagoslova in izredne pomoči, da jo Vašemu Veličanstvu dobrotno nakloni pri vladanju velike in slavne Avstrije.« Matropolitu dr. Sedeju v Gorici se je poslala sledeča brzojavka: »Metropolitu! Klerus ljub. škofije, zbran na drugi škofijski sinodi, se v globokem spoštovanju klanja svojemu metropolitu, prosič goreče Boga, naj goriškega metropolita še dolgo ohrani zdravega in čvrste ga.« Od cesarjeve kabinetne pisarne je došel sledeč odgovor: »Ischl, 25. avgusta. Njegovo c. in kr. Veličanstvo je poklonitev na drugi ljubljanski škofijski sinodi zbrane duhovščine vzelo premilostno na znanje in se zahvaljuje za manifestacijo lojalitete.« Nadškof dr. Sedej je odgovoril: »Zelo ganjen vsled udanostne izjave in želja, izraženih od druge ljubljanske sinode, prosim in želim, da Bog podeli obilni blagoslov predsedniku in vsem članom sinode in da bi njega sklepi in ukrepi bili Bogu v čast, dijecezi pa v blagor. Franc Borgia.«

Dnevne novice.

+ **Odbor »Kmečke zveze«** za ljubljansko okolico še enkrat prav vljudno vabi na II. redni občni zbor, ki se bo vršil dne 6. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v hotelu »Union«. Na dnevnem redu je poročilo odbora, izvolitev novega odbora in slučajnosti. Poroča tudi drž. poslanec dr. Šusteršič o političnem položaju in gosp. vodja Povše o agrarnih stvareh. Pridite vsi člani pismoštevilno na ta važni občni zbor. — Odbor »Kmečke zveze« za ljubljansko okolico.

Vabilo na občni zbor »Slovenske zveze«, ki se vrši dne 6. septembra popoldne ob 11. uri v šoli v Bohinjski Bistrici. — Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Odobrenje letnih računov in volitev dveh pregledovalcev računov izven odbora. 3. Volitev društvenega odbora. 4. Predavanje: a) Izobraževalno delovanje učiteljske izven šole (učiteljska gđna. Vider). b) V koliko je upravičena ženska emancipacija (nadučitelj g. Slapšak). 5. Slučajnosti. — V Dobropoljah, dne 25. avgusta 1908. Franc Jaklič, tč. predsednik; Ivan Štrunkelj, tč. tajnik.

+ **Slovenska dijaška zveza** si je izvolila na IV. rednem občnem zboru v Gorici dne 21. t. m. sledeči odbor: Predsednik stud. iur. Mark Natlačen; podpredsednik stud. iur. akad. Ivan Avsenek; tajnik stud. iur. Stanko Masič; blagajnik stud. iur. Ciril Sedej; knjižničar stud. iur. Ivan Brozovič; odbornika brez mandata; bogoslovca J. Snaj in abit. Anton Megušar; revizorja: stud. iur. Ivo Česnik in stud. iur. Fran Kovač. — Pisma in pošiljatve naj se naslavljaajo: Stanko Masič, stud. iur., Ljubljana, Zalokarjeve ulici 10. Denar naj se pošilja na naslov: Ciril Sedej, stud. iur., Cerkno na Goriškem.

+ **Zborovanje S. K. S. Z. za Goriško in vipavske podzveze v Logu na Vipavskem** ne bo 16. septembra, kakor je zadnjič »Slovenec« napačno poročal, ampak v nedeljo dne 6. septembra, na kar opozarjamo iznova vsa društva, ki se hočejo udeležiti te lepe prireditve. Pri slavnostnem zborovanju govorita drž. in dež. poslanec Žitnik ter dr. Breclj iz Gorice. Že danes je priglašenih nad dvajset društev; zato je pričakovati, da bo to zborovanje sijajna manifestacija krščanske organizacije. Vabimo zlasti društva iz okolice, da se slavnosti gotovo udeležijo. Prijaviti se

je na naslov: Ivan Debevec, župnik v Budanjah pri Vipavi.

+ **Naše živinorejce opozarjamo**, da se pravočasno oglase za krmo in da si sedaj nabavijo potrebne klaje, da ne bodo pozneje, ko bo že prepozno, iskali okrog pomoči, ker sedaj je vlada po pritisku poslancev S. L. S. iznova dovolila pomoč v znesku 300.000 K, tako da znaša skupna svota 500.000 kron. Le po potrebi in številu oglašencev se bo dalo še kaj doseči.

+ **Glavna stavka po kranjskih papirnicah** še vedno traja. Družba se še noče pogajati z delavstvom. Ni pa še izgubila upanja, da zlomi delavsko moč. Vevški tvorniški ravnatelj Pfoh je ta teden letal okoli delavcev in jih nagovarjal, naj grejo delat. Seveda da Pfoh ni imel uspehov, ker delavci niso tako trapasti, da bi se vjeli v past, ki jo nastavlja Pfoh, da bi delavce tlačil, ko bi zlomil stavko, še bolj, kakor jih je tlačil pred stavko. Mojstri Müller, Gebauer, Mercina, poleg njih ravnatelj Pfoh in perovodja Poche pridno nakladajo goloroki težke zaboje papirja, da jim znoj curkoma lije z obrazov. Prav, gospodje bodo vsaj znali, kako težko morajo prislužiti delavci svoj denar. Tudi na Sorškem polju je položaj neizpremenjen: družba se še ne pogaja, delavci pa stavkajo naprej.

+ **Ivan Hribar agitira.** Pod tem zaglavjem je prinesel »Slovenec« z dne 27. avgusta med dnevnimi novicami pismo, kakoršno pošilja Hribar tudi po Notranjskem v imenu »narodno-napredne« stranke. Zunaj na kuverti pisem, katere dobivajo Hribarjevi zaupniki po Notranjskem, je bil pa sledeči napis: »Agitacijski odbor liberalne-napredne stranke v Ljubljani.« Po Notranjskem bodo pa seveda zopet vpili, da so »neodvisna kmet-ska stranka«. Hinavstvo notranjskih »agrarcev« se čimdalje bolj razkrinkuje. Tudi na Belokranjsko so prihajala taka pisma, kjer Hribar agitira za liberalizem. »Lepi Peter« iz Predgrada pri Starem trgu pri Črnomlju je ves iz sebe radi take milosti. Kakor se vidi, se »lepi Peter« še ne bode kmalu izmodril.

+ **»Ljudski dom« v Kranju** je dozidan do strehe. Dvorana ima že streho iz železnega betona. Na vrhu je krasen izprehod. Res zanimiva stavba.

+ **Lepa zmaga »S. L. S.«** V Mavčičah je dne 27. t. m. pri občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagala »S. L. S.« — Znani Jozo Novak je sedaj v svoji domači občini oproščen tudi časti občinskega odbornika.

+ **»Idea Italiana«**, glasilo rovinjskih liberalnih nacionalcev, se pritožuje nad delavnostjo italijanskih krščanskih socialcev in apatijo v liberalnih krogih. To da utegne na dan volitve, 15. oktobra, ko voli splošna kurija za deželni zbor, italijanskim liberalcem doprinese marsikako presenečenje.

+ **Urednik »Amica«** v Trstu je katehet Predozan. »Amico« zadnji čas neprestano sramoti Slovence in proizvaja v smislu svojega duševnega očeta iredentovsko robo v tako obilni meri, da bodo merodajni faktorji res morali vprašati, ali je tako pisanje v soglasju s poklicem, ki ga imajo duhovniški uredniki in sotrudniki tega lista. Zdaj ta čedni list napada italijanske liberalce v Istri, češ, da so izdali italijanstvo, ker so sklenili s Slovani kompromis glede na deželnozborsko vol. reformo in prepustili Slovanom italijansko nacionalno posest. Sicer rovinjska liberalna »Idea Italiana« dobro, čeprav precej robato, zavrača »Amica«, mi pa še enkrat pribijemo, kako sramotno in duhovnika nedostojno je tako ščuvanje in razvzemanje nacionalnih strasti. Rovinjski in tinjanski italijanski socialci ne soglašajo s pisavo prenapetega tržaškega kateheta, ki je bolj liberalen kot liberalci sami. Zato naj se mu pristrižejo ob pravem času peroti!

+ **Tečaj za bolniške strežnice** uspešno napreduje. Dekleta se z velikim veseljem udeležujejo pouka in praktičnih vaj. Danes je obiskal tečaj prevz. g. knezoškof in je udeleženec z vnetimi besedami bodril k plemenitemu delu krščanskega usmiljenja. — Deželni odbor je naklonil podjetju 1000 K deželne podpore. Tečaj se slovesno završi 8. septembra. Vsi člani Vincencijeve družbe in vsi drugi dobrotniki so k tej sklepni slovesnosti uljudno vabljeni.

+ **Ulični napisi v Kranju.** Na predlog dr. Kušarja je občinski svet v včerajšnji seji sklenil, da se odpravijo dvojezični javni napisi v mestu Kranju, ki je izključno slovensko mesto, in da se store v tem oziru, ako drugače ne pojde, koraki do najvišjih instanc. Z veseljem pozdravljamo ta sklep, katerega je pomagala oživotvoriti znamenita himna »Langsam fahren!«

+ **Z Vrhniko.** Dne 27. in 28. t. m. vršile se se volitve oskrbnštva. Izvoljeni so

bili edino pristaši S. L. S. Za Jelovška prišel je na volišče edino socialni demokrat Hans Tischler. Če bi prišla še Oroszy in znani Zontič, pa bi bili vsi sedanji glavni agitatorji še obstoječe liberalne stranke skupaj. Jelovšek bode sedaj edino še svojo slavo užival pri lovskem društvu, kar mu pa ne zavidamo, ker mu kot nekdanjemu »gaspodu korporalu« od vseh njegovih dosedanjih »šarš« eno vendar le še privoščimo.

+ **Za popravo župnišča na Ubeljskem** je ministrstvo za uk in bogočastje, kakor nam poroča poslanec dr. Žitnik, darovalo 2000 K. Sedaj žele Ubeljci še duhovnika.

+ **V poročilu o otvoritvi našega novega tiskovnega doma** je v znatnem delu včerajšnjega »Slovenčeve« naloge tiskarski skrat konec poročila: »S tem je bila včerajšnja slavnost završena. Naj bi v novem domu se vse srečno razvijalo in naj bi pri novem delu za narodovo prosveto nas vedno spremljal blagoslov božji!« spravil med politični pregled, kar so cenjeni čitatelji gotovo že sami opazili.

+ **Privatna zabava vevškega uradništva.** Uradništvo je danes pričelo kuriti v tvornici. Stara igra, ponavljanje zadnje stavke, ko je »pjontar« tudi kuril in skrbel, da se kadi iz dimnikov in trobil s tvorniškim rogom, da mu ni postalo dolg čas. To igro bo ponovil zopet zdaj, da mu ne postane dolg čas.

— **Iz tabora naših telovadcev.** Na Goriškem se je vnelo živahno zanimanje za naše telovadne odseke. Najlepši dokaz za to je, da so ustanovili preteklo nedeljo v Podgori pri Gorici telovadni odsek, ki šteje že lepo število članov; v nedeljo, dne 30. avgusta, ob 2. uri popoldne pa se ustanovi nov telovadni odsek v Gorici v prostorih S. K. S. Z.

— **Učiteljske službe.** Na štirirazredni ljudski šoli v Dolenji vasi pri Ribnici se razpisuje v stalno nameščenje učit. mesto s postavnimi prejemki. Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom predložijo c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Kočevju do 3. oktobra. Na enorazredni ljudski šoli v Krašnji je stalno oddati izpraznjeno učiteljsko službo z zakonitimi prejemki in naravnim stanovanjem. — Prošnje je vlagati do 25. sept. na c. kr. okr. šolski svet v Kamniku.

— **Katol. slov. izobraževalno in podporno društvo v Mengšu** vabi k veselici, ki jo priredi v nedeljo dne 30. avgusta 1908 v veliki dvorani Društvenega doma v Mengšu. Spored: 1. Tamburanje. 2. Petje. 3. »Divji lovec«. Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. — Spisal F. S. Finžgar. Začetek ob polu 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 v., stojišča 40 v. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Predprodaja vstopnic v Riharjevi prodajalni, pred igro pri blagajni. — K obilni udeležbi vabi najuljudnejši odbor.

— **Izredni občni zbor »Prostovoljnega gasilnega društva v Kašlju«** se vrši v nedeljo, 30. avgusta, v šoli pri Dev. Mariji Polje. Spored: izprememba imena, in se glasi v bodoče: »Prostovoljno gasilno društvo Kašelj-Zalog«. Društvo ima zdaj 50 članov in dve novi brizgalni.

— **Tržaška zdravniška zbornica na sodišču pogorela.** Znani antisemit zdravnik dr. Depangher, ki ga ima tržaška kamora že dolgo v želodcu, je dal plakati ratati oglase proti nameravanemu nadaljevanju predora Montuzza. Tržaška zdravniška zbornica je videla v plakatih prestopke proti stanovski časti ter je povabila g. dr. Depangherja, da pride in prosi za odpuščanje. Dr. Depangher je odgovoril z ostrim pismom, v katerem pravi, da je odbor zdravniške zbornice sinedrij judov in judovski hlapcev in da je imel isti varovati stanovsko čast takrat, ko so se judovski zdravniki dr. Jesurum in dr. pregrešili proti pravosti in odnesli pred pravico pete v tujino. (Dr. Jesurum je junak homoseksuelnega škandala.) Take slučaje pa je zdrav. zbornica zakrila in potlačila. Na to pismo je zdravniška zbornica — umešalo se je tudi namestništvo — zahtevalo, da je državno pravdnštvo dr. Depangherja tožilo. Isti je bil obsojen v 100 kron globe. Lahko bi se sicer poslužil pomiloščenja o priliki cesarjevega rojstnega dne ter se tako rešil kazni, toda on je rajši vložil priziv proti razsodbi, in dne 26. t. m. se je vršila prizivna razprava, na kateri je bil dr. Depangher oproščen. Branil ga je bivši tržaški župan dr. Dompieri.

— **Velikansko gobo** sta našla 25. avgusta v gozdu osemletna hčerka jetniškega paznika Sternada, ki je na počitnicah v Gunceljah pri Št. Vidu, in 12letni sin Roka Planinška, posestnika. Goba je bila 1 meter 2 centimetra široka, 19 centimetrov visoka, štor je imel 32 centimetrov debelosti. Deklica se je te ogromne gobe silno prestrašila. Klicala je na pomoč dečka. Deček in deklica sta nato odkopala zemljo

krog in krog in s težkim trudom sta dobila gobo iz zemlje. Goba je bila jako lepa. Vsak se je čudil nad njeno velikostjo.

— **Premogova žila se je našla.** Pred nedolгим časom izsledila sta dva posestnika vasi Kuželj in Kušeljec, občine Kostel v kočevskem okraju, v svojih, ondi ležečih gozdih premogovo žilo, na kar sta prosila za dovoljenje za raziskavanje in kopanje rogov (rudosledstvo), ter isto tudi dobila. Izvedenci so iz predloženih in preizkušenih kosov spoznali, da se gre tu za svitel premog II. ali srednje vrste (Glanzkohle mittlerer Qualität). Pretekli tork je eden teh posestnikov dal v svojem gozdu, ki ga tvori 300 do 400 m visok hrib, kopati z vrha in s strani 6 m globoko v plast ter so se pri tem že našli črni, svitli kosi, podobni popolnoma trbovelskemu premogu. Zdaj se ondi raziskavanje nadaljuje. Par sosedov je tema dve posestnikoma ponudilo prispevati 1000 do 2000 kron k stroškom za daljino kopanje.

— **Umrl** je v Šiški 72 let stari umirovljeni postajenačelnik gospod Ivan Rojko.

— **Čebelarški shod v Sevcih** se vrši v nedeljo 30. t. m. ob 3. uri popoldne pri »Fertičarju«. Na shodu bo predaval zastopnik osrednjega čebelarškega društva iz Ljubljane.

— **Kje je bivši deželni poslanec Kompare?** Hrvaški župnik M. D. Krmpotić iz Kansas City (Sev. Amerika) piše v »Naši Slogi«, da je škof Lillis v Kansas City namestil bivšega opskega dekana in istrskega deželnega poslanca Josipa Kompareta kot slovenskega duhovnika v imenovanem mestu. G. Kompare je že kupil hišo za župnišče in zemljišče za cerkev, ki bo kmalu gotova. V Kansas je prišel g. Kompare iz države Louisiane, kamor je bil šel z istrskimi izseljenci, ki jih je bila »Austro-Americana« tje kaj zvabila v nesrečo. Istrska slovenska kolonija je razpadla. — Tako se je torej pokazalo, kako prav so imeli pred enim letom in nekaj tisti, ki so istrsko ljudstvo svarili pred izseljevanjem v južne države severoameriške republike. Le vladnim organom, zlasti okrajnemu glavarstvu v Kopru se čudimo, da ni o pravem času stopilo brezvestnim agentom družbe Cosulich in dr. na prste. Ubogo ljudstvo si je hotelo pomagati; mnogi so odprodali kos zemljišča, da so dobili denar za vožnjo, ali se drugače zadolžili, in sedaj se vračajo revnejši, kakor so se izselili. Samo v koprskem okraju je kakih 300 družin na ta način uničenih.

— **Iz Kostanjevice.** Sodnik Ivan Vrančič Bučarjev prepovedal je notarju Hafnerju takoj po njegovi začasni suspenziji zastopanje v kazenskih zadevah. Okrožno sodišče je ta njegov sklep razveljavilo. Znano nam je, da notarju Hafnerju ni prav nič ležeče na tem, če za čas suspenzije zastopa v kazenskih zadevah, vendar objavljamo to dejstvo z oziranjem na zadnjo zlobno notico v »Narodu«, o kateri se govori, da jo je menda spisal Ivan Vrančič.

— **Utonilo je v Kranju** dvoletno dekletce Karola Zupanca. Prekucnilo se je v čeber, napolnjen z vodo.

— **Občani občine Prečna** zelo trpe na pomanjkanju krme, vsled dolgotrajne suše. Živino morajo po slepi cenji prodajati. Vsled tega je župan obč. Prečna vposlal sledečo brzojavko c. kr. poljedelskemu ministrstvu: »C. kr. poljedelsko ministrstvo, Dunaj. Ker smo vsled suše brez krme, bomo primorani živino skoro zastopni prodati in le znatna in takojšnja pomoč nas lahko reši. Ako je c. kr. poljedelskemu ministrstvu kaj ležeče na rešitvi naše živinorejce, naj takoj zviša malenkostno podporo od 200.000 K na primeren znesek za nabavo krme. Županstvo Prečna, okraj Rudolfovo. Župan: Fr. Vintar.«

— **Novice iz Radeč pri Zidanem mostu.** Po volilnem boju zadnjih dni vlada pri nas mir. Z novim odborom se je pričel čas premišljenega in resnega delovanja. — Mesarjem se je namignilo, naj padejo s cenami, sicer se ustanovi trška klavnica. Od 1 K in 40 v smo prišli počasi na 1 K 20 v, 1 K 12 v, 96 v in 88 v. — Pot na Jelovo je, kolikor je mogoče pri tej strmini, popravljena prav udobno in trajno. — Bivši odbornik gospod Emil Gmeiner zahteva potom občine in glavarstva zapisnik občinske seje. Kako bi prišel do njega in kaj bi ga rabil, še sam s seboj ni prav na jasnem. Ako se bo prav obrnil, ga bo že dobil; le strahovati se dati od njega se nam prebito malo ljubi. Sploh pa ima časa za čakanje na razpolago in je še zadosti priden. — 16. t. m. se je otvorila po prizadevanju našega plemenitega mecena, g. viteza pl. Gutmannsthal, nova ubožnica s šolskimi sestrami. G. generalna prednica in g. prednica novega zavoda ste že prišli pogledat. Hišo je kupil že oktobra meseca lanskega leta g. trški načelnik za tedaj odsotnega g. viteza od g. Marjete Ko-

čer za razmeroma nizko ceno 10.000 K. Prepisnina, kupni in popravilni stroški, hišna oprava in perilo stane tudi kakih 1000 K. Hiša je za ubožnico prav pripravna, kajti prvotno je bila zidana za samostan, kjer so dalj časa bivali Avguštinci. Zato se je ohranilo do najnovejšega časa ime »Avguštinca«, ali po predzadnjem lastniku: Avsenekova hiša. Za ubožnico je bila že skrajna sila, iz katere nas je rešil gospod vitez. V imenu trga in revežev mu bodi izrečena prisrčna zahvala. Bog mu povrni! — Občinski odbor je priredil k proslavi 60letnice Njegovega Veličanstva cesarja Franca Josipa I. v nedeljo, 16. avgusta jubilejno slavnost.

— **Italijani proti pomadžarjenju Reke.** Reški list »Voce del popolo« priobčuje oster članek poslanca Zanelle proti madžarizaciji Reke. Madžarska železniška in trgovinska politika je obsovalna, monopoliziranje bank je uničilo nekaj manjših trgovcev. Vkljub velikim žrtvam so madžarski uspehi na Reki malenkostni. Šole so postale prave mučilnice za mladino, ki ne ume madžarskega učnega jezika. — Bržkone so se Italijani zbudili prepozno.

— **Vinarski nadzornik za Primorje** je postal Artur Fabiani. Sedež ima v Trstu.

— **Umrli** je župan v Miljah pri Trstu, Mihael Novello.

— **Pod stečaj** sta padla v Zagrebu trgovca S. Markovič, Nikoličeva ulica 5, in M. Krammer, Preradovičeva ulica.

— **Toča.** V občini Šunger (Gorski okraj) na Hrvaškem je 15. t. m. toča, ki je padala v nenavadno debelih kosih, pobila in uničila skoro vse nasade.

— **Požar v Sarajevu.** Po noči od 23. do 24. t. m. je nastal v sarajevskim predmestju Braščaršiji požar, ki je uničil več poselij.

— **Moderna ženska.** V drugič oženjenemu premogarju in gostilničarju A. K. v Zagorju ob Savi je ušla mlada žena. Potegnili jo je z nekim delavcem. Govori se, da je možu odnesla 1200 K denarja.

— **Nesreča pod zemljo.** Pri rudniku v Zagorju ob Savi se čedalje bolj zanemarljivo nedeljski počitek. Nekateri delajo nedeljo za nedeljo, da bi si kaj več prislužili. V nedeljo, dne 23. avgusta, se je pri tem zgodila velika nesreča. 52-letnega oženjenega delavca Gregorja Lovrač so prijeli hianti in ga čez ledja tako pretrli, da je par trenutkov na to umrl. Delavstvo mu je priredilo lep pogreb z godbo in zastavo. Družina je pa le brez očeta.

— **Nova ladja za raziskovanje Jadranskega morja.** Društvo za raziskovanje Jadranskega morja »Adria« je sklenilo zgraditi moderno ladjo za raziskovanje morja. Svoto so nabrali člani, avstrijska vlada pa je podjetje podprla s potrebno vsoto. Ladjo so zgradili v Kopru pod nadzorstvom prof. Coria. Nazvali so jo Adria. To je prva ladja te vrste, ker je posebno prilagodjena za razmere v Jadranskem morju. Brod, ki je zgrajen po tipu jahte, je stal 65.000 K.

— **Domoljuben čin.** V društveni dvorani »Kršč. zveze Slovencev« v Aleksandriji je mladi nadopolni slikar g. Adolf Lapajne iz Idrije okusno naslikal oder in sicer polovico, ker se je moral pred dovršenim delom povrniti v domovino. Drugo polovico je pa te dni dovršil po njegovem načrtu njegov prijatelj gosp. Oskar Agius. Tako imamo dovršen oder za predstave in sicer zastoni, ker nobeden slikarjev ni hotel vzeti kakega plačila, a za isto delo sta hotela dva Ivalijana imeti 18 egipt. lir. Izrekam zato v imenu »Kršč. zveze Slovencev« tem potom imenovanim gospodom prisrčno zahvalo. — Aleksandrija, 22. avg. 1908. P. Benigen.

— **Za istrske deželnozborske volitve** je politični odbor soc. dem. deželne organizacije v zmislu sklepov zadnje deželne konference sklenil, v šestem (labinjsko - pazinskem) vol. okraju splošne kurije kandidirati sodruga Ivana Jelčiča iz Pulja.

— **Ivalijanska socialno-demokratska stranka v Avstriji** ima dne 6. in 7. septembra svoj letošnji zbor v Trstu (v Delavskem Domu).

— **Gad je pičil** na vojaških vajah na Furlanskem kaditu Gustava Kaiserja tako hudo, da se Kaiser bori s smrtjo.

— **»Delavsko hranilnico in posojilnico«** imajo zagrebški krščansko-socialni delavci. Društvo jako lepo procvita.

* **Zanimiva povest.** »Mir« priobčuje povest »Stariši in sin«, katero je spisal g. Meško kot tretjezolec.

* **Cenik slovenskih muzikalij,** cerkvenih in svetnih, za vse potrebe je ravnokar izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cenik je vsakemu brezplačno na razpolago.

MAŽARI PROTI GENERALU VOLODIMIROVU.

Vsi budimpeštanski listi komentirajo prihod in bivanje ruskega generala v Zagrebu. Neki listi pozivljajo vlado, naj tega »panslavističnega agitatorja« izžene iz Hrvatske.

TIHOTAPSTVO OB SRBSKI MEJI.

Po noči od sobote na nedeljo so skušali tihotapci spraviti čez Donavo pod Belgradom mnogo svile, Ševrô-usnja in drugih dragocenih predmetov, nabasanih v vrečah. Colni so bili že ob srbski obali, in pričelo se je razkladanje, kar se prikazuje srbski finančni stražniki in prično streljati. Colni so ušli, en tihotapec je bil od krogle smrtno zadet, blago pa je ostalo na srbski zemlji. — Pa tudi Srbi so zadnji čas pridno utihotapljali na Hrvaško in Ogrsko, in sicer cele črede prašičev in govedi. Po noči so prevažali živino čez Savo in Donavo ter spravljali na bližnje živinske semnje. Svoj čas, ko Srbija še ni imela tobačnega monopola, je cvetelo tihotapstvo s tobakom. Pri tem je obogatela marsikatera današnjih bogatih trgovskih družin v Belgradu.

ZAROTA V BOLGARIJI.

Iz Sofije javljajo, da je bila tamkaj razkrita zarota proti knezu Ferdinandu, ki je bila razpredena po vsi Bolgariji.

NEMIRI V LIZBONI.

V lizbonskih predmestjih so že izbruhnili veliki nemiri. Množica je napadla dve dvorni kočiji in pretepla osebe, ki so se peljale.

Koroške novice.

k **Sadno leto** je letos na Koroškem. Sadjia je namreč toliko, da se drevje kar šibi. Na celovškem trgu posebno ob nedeljah je vse polno vozov s sadjem, ter se razlika od prejšnjih let tudi v tem pozna, ker je ovočje zelo po ceni, tako da se za dva vinarja letos toliko dobi, kakor druga leta za šest vinarjev.

k **Izvošček povožen** je bil 25. t. m. zvečer na Beljaški cesti v Celovcu. Izvošček Jakob Rak, že prileten mož, je namreč padel z kozla ravno na progo konjske železnice, ko sta dva voza eden za drugim peljala. Voznik konjske železnice je takoj zavoril, pa mu je vse eno desno nogo eno kolo povozilo, predno je vož ustavil. Ponesrečenec je pri padcu na kameniti tlak tudi črepinja počila. Nezvestnega so z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico, kjer je po noči umrl. Razun te nesreče je bila pa še druga, namreč ker se je konj splašil in dirjal na polje, se je preobrnila kočija in deloma razbila.

k **Maščevanje Lahov.** Pretečeno nedeljo je zasačil županov logar iz Št. Ruperta pri Celovcu pri ribniku restavracije »Sattnitzbauer« Lahe, ki so ribe lovili, ter jih prepočil. Drugi dan so pa zapazili na površini ribnika vse polno mrtvih rib in rakov po vodi plavati. Lahi so namreč, kakor se gotovo sumi, iz maščevanja zastropili ribnik in tako pokončali dragoceno ribjo zalogo in rake. Hudobneže oblast pridno išče.

Ljubljanske novice.

lj **Slavnost narodnih noš** v »Unionu« dne 13. septembra bo velikanska. Udeležniki dunajskega slavnostnega izpredoda se že jako mnogoštevilno oglašajo. Vsa slavnost se bo vršila pod originalnimi dekoracijami, nad katerimi bo kraljeval bajni »Zlatorog«. »Unionova« dvorana bo bliščala v svitu stotin električnih žarnic. Nekaj posebnega bodo slavnosti primerni paviljoni. Poleg dveh godb skrbnjeno bo za res zanimivo zabavo, s katero se vedno ponajajo priredbe pevskega društva »Ljubljana«. Poleg »Ljubljane« in pevskega zbora društva »Kamnik«, nastopi v narodnih nošah tudi izvrstni pevski zbor društva »Kranj«, ki bo prepeval narodne pesmi iz zbirke M. Bajuka. Pride tudi oktet Trnovčanov in Krakovčanov v starodavnih krakovskih in trnovskih narodnih nošah ter nov mešani oktet »Ljubljane«. Vsa dežela s svojimi raznoličnimi narodnimi nošami bo zastopana, tako, da bo 13. september res vesel, a tudi za povzdigo narodnih noš pomemben dan.

lj **Katol. društvu rokodelskih pomočnikov** v Ljubljani je daroval preč. gosp. Lovro Gantar, dekan in predsednik Katol. društva rokodelskih pomočnikov na Vrhniki, 10 K. V isti namen so darovali svatje na novi maši veleč. gosp. V. Kragla 6 K 20 vin. in novomašnik veleč. gosp. I. Košak 5 K. — Vsem darovalcem izreka društveno predsedništvo iskreni: Bog plačaj!

lj **Sodna razprava Stanger** se je nadaljevala včeraj popoldne ob 4. uri. Z govorom drž. pravdnika in zastopnika obtožitelja dr. Trillerja, ki zahteva, naj obsodi sodni dvor Stangerja, da plača Stritarju na odpadu zaslužka od 1. majnika 1908 do

31. decembra 1909 po 120 K mesečno, za poškodovano obleko 120 K, za stroške v bolnišnici 20 K 90 vin., 200 K za zdravljenje doma, 1000 K za osebno zdravljenje, za bolečine, ki se še danes ponavljajo, 15.000 K, za zmanjšanje delopornosti 15.000 K. Stangerjev zagovornik dr. Ambrositsch je v svojem zagovoru izjavil, da so zahteve zastopnika zasebnega udeleženca pretirane. Sodišče je obsodilo Stangerja zaradi prekoračenja silobrana v denarno globo 300 K in v 14 dnevni zapor. Nadalje je obsodilo Stangerja, da mora plačati Stritarju za odpadli zaslužek 600, za poškodovano obleko 50, za stroške v bolnišnici 20 K 90 vin., za boljšo hrano zaradi bolezni 50, za zdravljenje 400 in za bolečine 2000 K. Po razglasitvi razsodbe je več Nemcev v sodni dvorani zaploskalo, zakar jih je pograbil gosp. predsednik sodni nadsvetnik Polec, češ, da niso v gledališču. V svojem poročilu piše »Narod«, da je govoril gosp. dr. Plečnik večinoma nemški. Pristavljamo, da je tudi gospod dr. Triller stavljaj nemškimi pričam samo nemška vprašanja. Obtoženec Stanger je Nemec, za to se je vršila tudi sodna razprava nemško, razven vprašanj na slovenske priče in pa razven dr. Trillerjevega govora. Po sodni razpravi so se podali Stangerjevi nemški tovariši v kazino. Stanger je bil zelo vesel. Nemci pravijo, da je Stanger poceni vun prišel in da bo sodna razprava ugodno pohladiła Stangerjevo mlado razborito kri. Mlada Stangerjeva družba je poletela letos takole koncem meseca februarja na polje ponočnih zabav in »ulkov«, ki jih je prirejela redno po polnoči. Mlada poletela nemška družba je pozimi enkrat ponoči celo hladila svojo kri v Ljubljani in se kopala. Zadnji junaški čin Stangerjev je bil »rekontre« s Stritarjem, ki ga toliko stane in za to upajo njegovi nemški prijatelji, da omeji svoja »junaška pustolovstva«.

lj **Nova pravila »Ljubljane«** je deželna vlada potrdila. Odslej se bo društvo imenovalo »Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«.

lj **Odlikovanje.** Cesar je podelil davčnemu oskrbniku gosp. Francu Gregoriču v Ljubljani povodom njegovega umirovljenja naslov davčnega višjega oskrbnika.

lj **Brat zabodel brata.** V Mostah so se stepli trije bratje Remic iz Vevč. Rudolf Remic je sunil svojega brata Andreja z nožem v trebuh tako, da so Andreju izstopila čreva iz rane. Andreja Remica so z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico.

lj **Moten promet.** Ko je včeraj peljal hlapec Franc Žitnik z dolenskega kolodvora voz tramov, se mu je zlomilo kolo in so tramovi padli na tir električne cestne železnice, vsled česar je bil promet pol ure moten.

lj **Ureditve zapiranja v železninskih trgovinah.** Cenjeno občinstvo opozarjamo, da se prične s 15. septembrom vse ljubljanske železninske trgovine ob 7. uri zvečer zapirati ter prosimo, da občinstvo to upošteva.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri zvečer na vrtu hotela »Južni kolodvor« (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

lj **Kolo ukradeno** je bilo sinoči ob en četrt na osem s hodnika pred Bergantovim izkuhom na Sv. Jakoba trgu slikarskemu mojstru g. Francu Staretu ml. Kolo je tvrdo »Puch«, prostega teka in je vredno 200 K.

lj **Aretovalo** je orožništvo na Bledu 20letnega ključavničarskega pomočnika Milana Prepeluha, rodом iz Ljubljane, ker je sumljiv hudodelstva tatvine.

lj **Žepna tatvina.** Ko je predvčerajšnjim popoldne popival v neki gostilni na Karolinski zemlji delavec Franc Škofar z 21letnim dninarjem Mihaelom Čelešnikom iz Zgonarice, mu je ta, ko je Škofar pri mizi zaspal, ukradel iz žepa denarnico, v kateri je imel 34 kron denarja. Predno je Čelešnik zapustil gostilno, je ukradel gostilničarju še 25 portorikasmokk, katere je potem delil med mladence, ki so ga med potjo srečavali. Policija je Čelešnika kmalu izsledila in aretovala.

lj **Leto sadja.** Letošnje leto se sme po pravici imenovati leto sadja in gob. Iz dežele prihajajo vesti, koliko je sadja, in to se že opaža na trgu. Izredno poceni so že jabolka, hruške in češplje. Zadnja leta so bila mnogo dražje. Gob je na trgu toliko, da jih ženske ne morejo spraviti v denar.

lj **Ponočnjaki** so se bili v četrtek ponoči spravili nad mesarske lope v Šolskem drevoredu. Ker niso imeli drugega opravila, so pri petih lopah razrezali platnene strehe in s tem napravili znatno škodo.

lj **Našel** se je pred trgovino »Katol. tisk. društva« (prej Ničman) bel solčnik. Dobi se istotam.

lj **Zaletel** se je mlad rjav psiček, dobi se v gostilni »pri zlati ribi«.

Štajerske novice.

š **Shod K. Z.** Državni poslanec dr. Korošec ima v nedeljo, dne 30. avgusta, shod pri Sv. Petru pod Svetimi Gorami po večernicah popoldne. Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

š **Predrzen slepar.** V pretečenem tednu se je zglasil neki Oskar Szegh pri trapistih v Rajhenburgu kot bogoslovec ostrogonske škofije ter prosil za sprejem v samostan. Po treh dnevih jo je odkuril ter vzel nekatere reči s seboj za spomin. Obiskal je še nekatera župnišča in s teologom so izginili talarji, štole, obleka in drugi predmeti. Dospel je v frančiškanski samostan v Brežice ter si nadel naslov doktorja modroslovja in doktoranda bogoslovja. A zviti P. Fulgencij je spravil na dan, da še »častiti« Oskar bogoslovja niti povohal ni. Prišel je mož postave ter povabil uzmoviča na ričet. Tudi preiskovalni sodnik je dognal, da je Oskar Szegh, rodом Mažar, le navaden tat. Med potno prtjljago je imel celo »kramarijo« ukradenih predmetov.

š **Pozor pred odpadniki!** Nedeljskega shoda v »Narodnem domu« v Ptujtu sta se udeležila tudi dva Nemca, in sicer Franc Murko, pisatelj v Plachky-jevi pisarni in verski odpadnik, in neki Sigl, železniški uradnik v Ptujtu in strastni agitator za protestantizem. Sploh je danes že javna tajnost, da je Plachky-jeva pisarna središče cele nemško-nacionalne in protestantovske propagande. Zato pa pozor! Znanemu Siglu pa bo treba bolj na prste gledati! To je tisti Sigl, ki je pred letom grozovito nahrul nekega slovenskega kmeta, ker ni imel hitro pripravljenega denarja za vozni listek! Murko pa je rodом Kranjec, sedaj pa narodni in verski odpadnik, orodje dr. Plachky-ja. Še enkrat pozor!

š **Dr. Ploj.** Iz Murščaka. Dne 19. t. m. je dr. Ploj sprejemal na svojem posestvu liberalce, bil je poleg baje celo Vekoslav Spindler, urednik »Narodnega Lista«. Kadili so mu kot svojemu vzoru, ki svojo vlogo kaj dobro igra, da si ohrani nekaj ugleda med volivci-liberalci, ki ga pa zadnjič niso volili! Dne 20. t. m. pa je poklical takozvane »klerikalce« in jim pravil, kako dober kristjan je, kak vpliv ima pri vladi, — kdo pa je štajerski delegat? — da le on dela za kmeta, ko je že kmečka zveza vse potrebno ukrenila seveda! Osebnih prijatelji, tudi nekateri »velečasti«, se pač trudijo v potu svojega obraza zanj, z njihovim trudom pa hira njihov ugled, saj ljudstvo dobro barve razločuje! Sladke besede so bile, ki ste jih slišali ta dva dni, pa zavest, da na te besede tudi tisti ne dajo preveč, kateri so je govorili, to Vam vznemirja srce, kaj ne? Le ne verjemite preveč, da ne bo »katzenjammer« prevelik.

š **Ogenj v Žalcu** je uničil hišo mizarja g. Kocelija.

š **Od meje.** Širi se govorica, da mislijo Nemci postaviti v Vuzenici šulferajnsko šolo. Kupiti mislijo baje v ta namen posestvo gostilničarja Pušnika.

š **Železnica Maribor-Zeleni Travniki.** O stavbi te železnice bo razpravljaj deželni zbor štajerski v svojem letošnjem jesenskem zasedanju, ki se prične 15. septembra.

š **Zidanje jubilejne lurske cerkve v Rajhenburgu** vrlo napreduje. Fundirana je že povsod in na nekaterih mestih je dosegle zidovje višičino štirih metrov. Površina cerkve bo de merila 755 m². Cerkev se zida le s prostovoljnimi prispevki. Priproča se v vsestransko podporo.

š **Zgodnja trgatev.** Na Spodnjem Štajerskem so nekatere vrste grozdja že obrali. Mošt se je pil tu in tam že v prvi polovici avgusta. Ako ostane vreme ugodno, kakor doslej, se bo de vršila čez 14 dni ali tri tedne splošna trgatev. Kapljica bo de izborna.

š **Semenj in cene živine.** Dne 26. t. m. se je vršil v Rajhenburgu živinski semenj.

š **Zopet ogenj.** V torek predpoldne je zgorelo pet hiš v župniji Št. Lovrenc na Dravskem polju.

š **Na daviči** je umrlo pri Sv. Urbanu nad Ptujem v dveh mesecih blizu 40 otrok.

š **Trgovinski tečaj** samo za dame se otvori s prihodnjim šolskim letom na gospodinjski šoli v Ptujtu.

š **Za ptujske ognjegece** se bo moral ustanoviti poseben red. Zadnji ponedeljek je gorelo v Pobrežju že od pol 4. ure popoldne; povsod se je govorilo o ognju; ptujski gospodje pa so si izmislili šele okoli 7. ure, da bi se vendar spodobilo, da gredo gasit. No, je pač gorelo pri ubogih slovenskih kmetih; ako bi pa nastal ogenj pri Orniku ali Strašilu, seveda, Jaka, to bi bilo kaj drugega.

š **Zadnji občni zbor štajerčjanskega tiskovnega društva v Ptujtu** se je obnesel jako klaverno, tako klaverno, da večina Ptujčanov sploh ni vedla, je li bil shod ali

ne. Vsi mestni hlapci in lampisti so morali iti na shod in tako biti za štafažo študiranim nemškim gospodom — slovenskim ptujskim kmetom, in kljub temu jih je bila le mala peščica. Gospod Linhart je zopet zastoj pripravil smrtonosne bombe. ki je radi tega pomenljiv, ker so se že silno nizke cene vzdignile za kakih 20 do 30 odstotkov. Lahko so pokupili več sto glav živine.

Š »Padat' vidim list za listom.« S tem rekom toži celjski nemški listič, ker je prišlo Oroslovo' posestvo na Dobrni v slovenske roke. Kliče na pomoč »Südmärko«, češ, naj ne germanizira samo v Št. Ilju, ker nemštvu s tem ni veliko pomagano, če postane en kraj nemški, dočim gre drugje v zgubo »nemška« posest.

Š Poročil se je gospod Franc Šegula, učitelj, z gđčno. Janjo Jobovo, učiteljico pri Sv. Marku niže Ptuja.

Š Umrl je v Radgoni dne 17. t. mes. usnar Kar Knobi. Zadel ga je kap.

Š Žrtve pijančevanja. Dne 16. t. m. so našli v potoku Aš na Zgor. Štajerskem truplo 60 let starega delavca Josipa Kacenšteinerja. Dognalo se je, da je v pijanosti padel v potok in utonil.

Š Pokopali so v Škalah dolgoletnega člana šoštanske »Narodne godbe«, Gregorja Kovača.

Š V Dravo je skočila nad Ptujem gospa Pia Kaspaar, soproga ravnatelja s Koroškega.

Š Na grobu svoje žene se je ustrelil v Judenburgu tesar Anton Tafeit.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem!« Kupujte te naše vžigalice!

Razne stvari.

Dvajset ameriških gospodičen v Milanu na stroške »Daily Maila«. V Milan je došlo 20 gospodičen, ki so na poučnem potovanju na stroške angleškega lista »Daily Maila«. Lansko leto meseca decembra je veliki angleški list »Daily Mail«, ki istočasno izhaja v Londonu, Manchesteru in Parizu, razpisal natečaj ter obljubil, da oskrbi 20 gospodičen na potovanju tri tedne. To nagrado dobi onih 20 gospodičen, ki bodo imele največ glasov od svojih znancev ali čitateljev lista. In Angleži so pričeli glasovati. Gospodične, ki so sedaj na potovanju na listove stroške, so dobile 20.565.437 glasov, a prva je dobila 565.137 glasov. Pri tem glasovanju ni bila odločujoča lepota, ampak naobrazba, ter se vse potovalke bavijo z literaturo, slikarstvom in kiparstvom.

Grozna toča je uničila na Tirolskem v takozvanem Übereck - okrožju veliko sadja in napravila velikansko škodo po vinogradih.

— Prve albanske ljudske šole. Prvi sadovi ustavne dobe v Turčiji se kažejo. V Tirani, Voloni in po drugih krajih Albanije so te dni otvorili prve ljudske šole. Šole obiskujejo tudi odrasli ljudje.

Tri leta zasledovan. V Čikagi so prijeli detektiv zaradi ponarejanja Mažara Belo Walderja. Detektiv so ga zasledovali po treh zemeljskih delih, predno so ga dobili v pest.

Nesreča na morju. Angleški parnik »Sunedru« je ponesrečil ob tajfunu pri otoku Njušu. Rešena sta le dva moža med trinpedesetimi.

Cigansko maščevanje. V varaždinski okolici je vzel k sebi neki 18letni mladenič 17letno ciganko. Dva cigana sta vdrla v mladeničevo stanovanje, zvezala sta oba, ju pretepla in vrgla v vodnjak, kjer so ju dobili ranjene prihodnji dan.

Drzen rop. Dne 28. t. m. se je nameraval neki bogati Rus povrniti iz Aache na v svojo domovino. Približal se mu je neki mlad mož, ki mu je iztrgal 3000 mark in kreditno pismo z nakaznico za 15.000 mark. Tatu so prijeli.

Granata razpočila. Na danski križarici »Hekla« je razpočila ob strelnih vajah granata. En mož je ubit, štirje so nevarno, dva pa lahko ranjena.

Pod parnim kladivom. V Floridsdoru je prišel po neprevidnosti 26-letni delavec Lang z glavo pod parno kladivo, ki mu jo je popolnoma zdrobil.

Rop v komornski sinagogi. Komornsko sinagogo so popolnoma oropali neznan tatovi, ki so ostali zvečer v sinagogi, jo oropali in jo po jutranji službi božji zapustili.

Očetova morilca. Ne New Jerseyu so nedavno našli v kovčegu že močno segnito truplo nekega starega moža, ki je bil očitno ubit. Neka Rosenblum je zdaj iz-

povedala, da sta z bratom skupno umorila očeta in ga dejala v zaboj, ker je ž njima grdo postopal.

— Goethejeva krstna matrika ukradena. Iz Frankobroda je došlo senzačno poročilo, da je iztrgan iz matrik na skrivnosten način list, na katerem je bilo vpisano uradno Goethejevo rojstvo.

— Škrlatica v Galiciji zelo razsaja. Epidemija zahteva vsak dan nove žrtve v Lvovu, Brodju, Rzeszowu in po drugih galicijskih krajih. Začetek prihodnjega šolskega leta po ljudskih in srednjih šolah so glede na epidemijo odgodili za dva tedna.

Kongres slepcev. Pretekli teden je zboroval v Manchesteru kongres slepcev. Udeleženci so bili iz vseh evropskih držav, pa tudi iz Indije, Avstralije, Amerike in Japonske. Predsednik Royle je pozdravil udeležence, ter humoristiško obžaloval, da ne more vseh videti. Potem se je razpravljalo, kako naj vlade posameznih držav skrbijo za slepce. Konstatiralo se je, da živi največ slepcev na Angleškem, kjer so jih našteali približno 40.000. Zvečer so priredili slepci koncert s petjem in humoristiškimi deklamacijami.

Grozna bencinka eksplozija. V Budimpešti je eksplodiral v neki hiši bencin. Neki Kreisch je nesel 25 litrov bencina v steklenem balonu, ki se je pa ubil. Kreisch je bil toli nepreviden, da je prižgal vžigalico, nakar se je bencin vnel. Kreisch je bil nevarno ranjen in je kmalu umrl. Nevarno ranjenih je še več oseb, med katerimi je že ena umrla.

Poljaki v Zapadni Nemčiji. Poljski element se v prusko - vestfalskih industrijskih okrajih silno množi. Leta 1861 so našteali tam le 16 Poljakov; leta 1890 jih je bilo že 31.000; leta 1893 — 55.000; 1897 — 105.000 in danes jih je okrog 320.000, ki so večinoma zaposleni v tamošnjih rudnikih in premogovnikih. Poljaki imajo seveda tudi mnogo svojih društev, katerih je skupno baje okolu 400.

Nevarna muha. Mnenje o muhi, ki jo igra navadna muha kakor prenašalka nalezljivih bolezni, so kaj različna. Še-le pred kratkim je trdil neki medicinski pisatelj, da velik del slučajev tuberkuloze povzroča muha, dočim je neki drugi strokovnjak zagovarjal ravno nasprotno mnenje. Ali da zamore hišna muha res prenesti tuberkulozni bacil, to se je na zadnji razstavi tuberkuloze v New Yorku jasno dokazalo. Seveda naleze človek jetiko lahko tudi na razne druge načine. Da pa napravlja muha dosti zla, o tem ni dvoma. Velika umrljivost otrok in močno širjenje tifoznih bolezni gre na njen rovaš. Mleko ji je najljubša jed in s tem se ravno pri siromašnih ljudeh rade širijo nalezljive bolezni. Da raznaša muha kolero, to je dokazal Chantemesse. Sreča le, da izgubi bacil kolere, kakor je dokazal ta učenjak, v muhi tekem 48 ur svojo moč.

Profesor Juraj Kolombatovič † V Spljetu je umrl dne 21. t. m. profesor tamošnje realke, prirodoslovec Juraj Kolombatovič. Spisal je mnogo razprav o domačih pticah in ribah ter bil član raznih akademij in učenih zavodov. Bil je občinski svetnik neprenehoma od leta 1882, odkar je Spljet v hrvaških rokah.

Izseljevanje na Španskem zadnja leta grozno narašča. Zapustilo je Špansko leta 1906 122.000, medtem ko se ni izselilo s Španskega leta 1904 niti 40.000 bšeb. Večinoma se izseljujejo Španci v Južno Ameriko.

More li zrakoplov postati nevaren trdnjavam? Na to vprašanje je v »Pester Lloyd« odgovoril neki vojaški strokovnjak nastopno: Vodljiv zrakoplov velja za vojsko samo kot sredstvo za rekonosiranje, ali ne bo se ga moglo uporabljati kot bojno orožje. Kajti kakoršen je sedaj, ne bo mogel nikdar škoditi sovražniku s svojo vsebino: pač pa škodi navadno onim, ki se nahajajo v njem. Dokler se ne uredi tako, da bo možno iz njega streljati sigurno, ni nobene nevarnosti za trdnjave.

Zemljiška posest na Norveškem je boljše in pravičnejše razdeljena, kakor kjerkoli drugod na svetu. Norvežani so demokratičen narod, ki nima ne plemstva ne veleposestva. Na celem Norveškem so le komaj tri posestva, ki bi zaslužila ime veleposestva, vsa druga zemlja je razdeljena v kmetije. Kmetij je skupaj 120 tisoč; od teh jih obdelujejo kmetje s svojimi družinami 109 tisoč, 11 tisoč je pa oddanih v najem. Tudi na Danskem, kjer živi po krvi in jeziku Norvežanom najsorodnejši narod, bodo veleposestva kmalu zginila. Neprestano se parcelirajo in prodajajo kmetom. Norveški in danski kmetje so v nekaterih strokah kmetijstva prekosili vse narode na svetu. To je plod izvrstnega šolstva v teh deželah. V obeh kraljevinah ni več domačina, ki bi ne znal čitati in pisati; takih srednjih in visokih kmetijskih šol nima noben drug narod na svetu, kakor Danci in Norvežani.

Ameriška pravica. Neki možki je umrl v Ameriki, ker je čez mero užival

alkohol. Zapustil je več otrok brez vseh sredstev. Otroci pa so tožili tri krčmarje, h katerim je oče največ zahajal, češ, da so oni krivi očetove smrti. Sodnik se je usmilił sirot in je obsodil krčmarje na 180 tisoč kron odškodnine. Krčmarji so se sicer branili, toda sodnik jih je opozoril, naj bodo veseli, da jih ni zadelo hujše, ker bi jih sodišče moglo obsoditi tudi zaradi — hudodelstva umora. Izvirni pa so ti Amerikanci.

Košnja otave se je pričela. V splošnem je trava vsled ugodnih vremenskih razmer gosta in lepa, da se bo precej otave nakosilo. Travniki so v bolj hribovitih in peščenih krajih slabši, ker so mnogo trpeli vsled dolgotrajne suše in si niso mogli tako naglo opomoči. Na ljubljanskem barju je zadnja povodenj otavo znatno poškodovala, ker jo je zarigala z glinastim blatom, katero mora dež pred košnjo sprati. Vzlic temu da je otava nekako srednje dobro vspela, vlada po deželi veliko pomanjkanje krme in dolžnost poklicanih faktorjev je, da se temu čim prej ko mogoče odpomore.

Deset zapovedi vsakemu čitatelju knjig. 1. Čitaj samo dobre knjige. 2. Čitaj samo ono, kar te zanima. 3. Na dan ne čitaj preveč in ravno toliko časa razmišljuj o tem, kar si čital. 4. Čitaj vselej na glas in pazi na naglas in razumevanje. 5. Ne čitaj sam, temveč s prijateljem in se razgovarjaj z njim o berilu. 6. Čitaj tako, da zamoreš vsakemu dokazati, kar si čital. 7. Knjigo čitaj od začetka po vrsti. 8. Čitaj samo takrat, kadar si zdrav, a ne, kadar si bolan. 9. Čitaj samo v svrhu, da si povečaš znanje in da postane tvoje mišljenje plemenito, a ne da se razstreseš in živce razdražiš. 10. Zapiši, kar je vredno, redno v dnevnik. Tako svetuje neka modra knjiga.

Grof goljuš pri kvartanju. V Karlovih Varih je ogoljušal pri kvartanju budimpeštanski grof S. dva Rusa za več tisoč kron. Rusa sta se sprla z njim in mu očitala, da goljuša pri igri tako, da odstrani neljube mu karte. Grof je po tem sporu izginil. Rusa sta ga pa ovdila policiji, ki ga je prišla v Budimpešti in ga izročila hebskemu sodišču. Grofa je pa iskala policija tudi zaradi drugih goljušij.

Splošna stavka premogokopov se pripravlja v Belgiji, ker so znižali delavcem plače.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Išli, 29. avgusta. Danes ponoči je cesar čisto mirno in nemoteno spal. Zjutraj je prisostvoval polaganju temeljnega kamna za ces. Elizabetno bolnico in je na nagovor županov odgovoril z jasnim glasom, katerega so čuli vsi navzoči na trgu. Občinstvo je imelo priliko prepričati se o popolnem zdravju vladarjevem.

PROTI TRGOVINSKI POGODBI S SRBIJO.

Gradec, 29. avgusta. Agrarci so napovedali po celi deželi 40 protestnih shodov proti uveljavljanju trgovinske pogodbe s Srbijo.

SCHAFFGOTSCH.

Trst, 29. avgusta. Kompetentni krogi izjavljajo, da ni res, da podpredsednik namestništva grof Schaffgotsch namerava iti v pokoj. Je pač zaradi bolezni na dopustu, toda se povrne, kakor hitro popolnoma okreva.

ADAM PRIBIČEVIČ V ZAPORU.

Zagreb, 29. avgusta. Danes so iz bolnice prepeljali v zapor Adama Pribičeviča, ki se je pred tedni poizkušal v zaporu usmrtiti.

SVETA VOJSKA PROTI PERZIJSKEMU ŠAHU.

Taebris, 29. avgusta. Perzijska duhovščina je pričela propovedovati sveto vojsko proti šahu radi neprestanih krutosti šahovih čet, ki so oporale 3000 hiš in 1500 prodajalnic.

Taebris, 29. avgusta. Revolucionarni odbor, o katerem se govori, da hoče namestiti prvi perzijski parlament, odločil je, da nadaljuje oboroženo borbo proti današnjemu režimu v Perziji. Zapovednik perzijskih čet, ki so poslani proti Taebrisu, je izgubil zaupanje dvora, ker doslej še ni ničesar storil proti revolucionarjem.

TURŠKI PARLAMENT.

Berolin, 29. avgusta. »Berliner Tagblatt« poroča, da so se v vilajetih Solun, Janina, Aleppo in Trapezunt že začele volitve za parlament.

DELAVSKI NEMIRI V LODZU.

Lodz, 29. avgusta. Ko je tukajšnja predilnica Kinderjeva hotela 100 delavcev odpustiti, se je (včera) zbralo 500 delavcev na dvorišču in proti temu protesti-

ralo. Tovarnarja, ki je delavce prišel mirit, so dejansko napadli, da je komaj rešil svoje življenje. Delavci so nato razbili vse stroje.

TOLSTOJ.

Peterburg, 29. avgusta. Vesti listov, da Tolstoj umira, se ne potrjujejo. Tolstoj ima hude bolečine v nogah, a splošen položaj je tak, da se še ni bati kake katastrofe. Dne 16. t. m. zapusti Tolstoj Jasno Poljano.

Širite, naročajte „Slovenca“!

Vžigalice »Kršč. soc. zveze«

prodaja v Bistrici g. Fran Starc. Somišljeniki segajte po njih! Tudi v gostilnah, zlasti bistriških zahtevajte te vžigalice! — Dalje prodajajo v naši dolini te vžigalice še sledeče trgovine: »Gospodarsko društvo« v Trnovem, A Berne v Vrbovem, Metod Žnidaršič na Premu. — Na Pivki, na Baču jih dobite v trgovini gospoda Ambrožič. — Kje so pa še druge naše trgovine?!

Zabavne vožnje avstrijskega Lloydja.

V najlepšem času kopališke sezone se vrši IX. potovanje avstrijskega Lloydja s parnikom »Thalia« iz Bremerhavna dne 5. septembra v morska kopališča Atlantiškega oceana: Ostende, Isle of Wight, Havre, Bayone, Lisabon, Cadix, Gibraltar, Malaga in nazaj v Trst 1. oktobra. Stroški za vožnjo po morju in oskrbo od 520 K višje. Na nadaljnjem potovanju med 8. oktobrom in 4. novembrom obiščejo udeleženci severoafriško obrežje, Španijo in Baleare. Pojasnila daje R. Ranzinger in Ed. Kristan v Ljubljani, kakor tudi glavna agentura avstrijskega Lloydja, Dunaj I., Kärntnerring 6.

NESTLÉ-jeva
moka za otroke
Priznano redilno sredstvo
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in blunaje, črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranilna zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje meteo-rom m m	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
28	9. zveč.	734'6	20'5	sr. zah.	jasno	
29	7. zjutr.	35'5	20'3	sr. jzah.	pol. obl.	0'0
	2. pop.	36'0	24'3	sr. jug	skoro obl.	
Srednja včerašnja temp. 20'10., norm. 17'40						

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 29. avgusta.

Pšenica za oktober	11'07
Pšenica za april	11'39
Rž za okt.	9'27
Oves za okt.	9'07
Koruza za maj 1. 1909	7'27
Efektiv: 5 višje.	

Proti katarom
sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 38 12 II.
MATTONLEV
GISSHÜBLER
naravnas
alkalična kislina
katera se z vspehom rabi sama ali pomšana z gorkim mlekom.
Ta mloraztapljajoča, osvežujoča in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v taeih slučajih posebno dobro obnese
Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloge pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasnniku-Ljubljana.

Nove skladbe

iz zaloge:

Katoliške bukvarne v Ljubljani.

Laharnar Ivan: Op. 5. **Pomladanski odmevi.** Pesmi za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 130.

Laharnar Ivan: Op. 8. **Gorski odmevi.** Zbirka moških zborov in četverosplov. II. natis. 2 zvezka po K 150.

Laharnar Ivan: Op. 10. **Planinke.** Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 120.

Laharnar Ivan: **Gorske ovetlice.** Slovenski napjevi za četvero in pefero mešanih glasov. II. natis. P. K 150.

Laharnar Ivan: **Slovenska sv. maša.** Za mešani zbor s spremljavo orgel. II. natis. P. K 120.

Laharnar Ivan: **Šmarnične pesmi.** Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. P. K 120.

Laharnar Ivan: **Velikonočne pesmi.** Za mešani zbor. II. natis. P. 130.

Sattner P. Hugolin: Op. 10. **Slava Bogu.** Mašne pesmi za mešani zbor. Tretji pomnoženi natis. P. K 150, po gl. —40.

Foerster Anton: Op. 82. **Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije.** Za mešani zbor in samospeve z orglami. II. pomnoženi natis. P. K 120.

Foerster Anton: Op. 100. **6 Marijinih pesmi.** Za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas). Prva zbirka Marijinih pesmi. P. K 180, gl. po K —40.

Foerster Anton: Op. 105. **Praeludium et postludium** na avstrijsko himno za orgle. V proslavo 60 letnega vladanja Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. P. K —60.

Aljaž Jakob: **Mešani in moški zbori.** Dosedaj so izšli 4. zvezki po K —60. Vsebinska IV. zvezka: a) Mešani zbori: 1. Ujetega ptica tožba; 2. Zapiči duša. b) Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji žar; 4. Pri pogrebu

Vsebinska drugih zvezkov, je na ovitku IV. zvezka naznanjena.

Dalje priporočamo:

Zbirka ljudskih iger 7. in 8. zvezek. Vsebinska:

Za moške vloge:

1. **Sinovo maščevanje** ali **Spoštuj očeta.** Igrokaz v treh dejanjih.

2. **Za letovišče!** Burka enodejanka.

3. **Občinski tepček.** Veseloigra v treh dejanjih. Za ženske vloge:

4. **Dve materi.** Igrokaz s petjem v štirih dejanjih.

5. **Nežka z Bleda.** Narodna igra v petih dejanjih.

6. **Najdena hči.** Igra v treh dejanjih. Cena K 160, s poštino K 180.

Vsebinska 5. in 6. zvezka je označena na ovitku.

Nove razglednice v večbarvnem tisku na eni strani prostor za naslov in dopis na drugi strani pa:

Podoba lurske Matere božje, ki se prikaže Bernardki. Cena za vsak izvod 6 vin., 100 izvodov K 5.—.

Podoba zlatomašnika papeža Pija X. Izvod 6 vin., 100 izvodov K 5.—.

Podoba Nj. Vel. ces. Franca Jožefa I. ob 60-letnici. Vsak izvod 8 vin., 100 izvodov K 6.—.

Podoba njanjega lica „Katoliške bukvarne“; ta razglednica se oddaja stalnim odjemalcem brezplačno.

Vse štiri razglednice je založila:

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Specialiteta za kadilce.

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN

(Zakonito
zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec
vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 20

Proda se — kmetija

1/2 ure od železniške postaje, novo zidani hlevi in hiša, 75 mernikov posetve, gozd, skupni pašnik za 10 goved, 6 konj in 20 ovac, hišni mlin, kmetijski stroji t. j. za vso opravilo za 30.000 K. Več pove gospod **Stefan Bayer, župnik v Grabštanju Koroško.** 2037 4—2

Išče se akviziter in organizator

za Kranjsko in Primorsko z fiksno plačo, dijete in povrnjenje potnih stroškov. Prednost imajo tisti, kateri so v tej stroki že delovali. Pismene ponudbe pod šifro **288** glavna pošta Ljubljana. 2106 3—1

= Opozorilo. =

Ako bi kako zemljišče ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekarnico, sanatorij itd. itd. v mestu ali na deželi **hitro in diskretno radi prodali ali kupili**, ako iščete **posojila** ali **so-udeležbe** obrniti se zaupno na

„Prvo zemljiščno upravo“
(Erste Realitäten Verwaltung)
Dunaj, VIII., Albertgasse 30.

Prve vrste strogo rečno, kulantno, največje 2093 in strokovnjaško podjetje. 1—1

Zastopstva v vseh deželah Avstro-Ogrske in v sosednjih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni semkaj. Ako želite njegovega neplačnega obiska zaradi pregledanja in dogovora, nam, prosimo takoj naznaniti.

Največji promet s kupčijami med Dunajem in provinco.

Stanovanje

v suterenu z 2 sobama, jedilno shrambo in drvarnico da se v Cigaletovih ulicah št. 7 tako ali z novembarskim terminom v najem.

Natančneje pri **hišnici** ali v **odvetniški pisarni istotam.** 2992 3—1

Dr. pl. Foedransperg

ordinira zopet.

2103 3—1

Na **Klancu št. 15 pri Kranju** se prodaja iz proste roke

hiša

vrt s sadjem nasajen, njive 20 mernikov posetve, in travnik 6 mernikov posetve. To je vse v enem kosu blizu hiše in ob lepi cesti. Gozda je okoli 6 oralov v dobrem stanu. Voda pred hišo. Proda se tudi sama hiša. Kupi se tudi, ako ni vsega denarja.

Obidič Jožef

na Klancu pri Kranju.

Uradnik

vpokojenec ima prednost, zmožen **knjigovodstva in korespondence**, slovenskega in nemškega jezika, **sprejme se takoj.** Lastnoročne ponudbe se pošljejo pod št. **62.** glavna pošta v Ljubljani.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo zdravnika

na **PP. Glavarjevem zavodu v Komendi pri Kamniku** z letno plačo **2000 K** in prostim stanovanjem.

V smislu ustanovnega pisma so s to službo spojene sledeče dolžnosti:

1. zdravniško vodstvo in opravljanje zdravniških poslov v bolnici, katera se ima sezidati v Komendi z ustanovno glavnico in brezplačno zdravljenje bolnikov in hiralcev v obstoječi Glavarjevi hiralnici ravnotam.

2. brezplačno zdravljenje obolenih ubogih v okolišu nekdanje fare Komenda;

3. ureditev redne vsakdanje brezplačne ordinacije v stanovanju, oziroma — po njeni dovršitvi v bolnici za ambulatorično zdravljenje omenjenih bolnih ubogih.

Vozni stroški, ki bi narasli vsled zdravljenja bolnih ubogih v imenovanem okolišu dalje stroški za odrejena zdravila in potrebne obveze ubogim, kakor tudi bolnikom in hiralcem v bolnici in hiralnici, se zdravniku proti pravičnim računom povrnejo iz ustanovnega fonda.

Zdravnik je zavezan urediti si domačo lekarno.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 1. oktobra 1908

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega

V Ljubljani, dne 27. avgusta 1908.

300 vinskih sodov

od 300 do 900 litrov in od 1000 do 3800 litrov, v jako dobrem

stanu, močnih, iz hrastovega lesa, **odda** po jako primerni ceni trvdka

M. Rosner & Co., veležgarnjarna sadja v Ljubljani

poleg Koslerjeve pivovarne.

2121 12 1

== Zastonj ==

se porabijo vsako leto milijoni za zdravljenja in gotovo se poskusijo vsakovrstna sredstva kakor kopeli, masaže, vribanja itd. in ravno oni način zdravljenja, s katerim so dosegli zlasti v zadnjih letih znatne vspehe, namreč zdravljenje **potom elektrike**, se v največ slučajih na veliko škodo bolnikov premalo vpoštevata in to le raditega, ker večina bolnikov ne pozna takega pri-

pravnega in vspeš. samo-zdravljenja. Svetujemo torej vsakemu bolniku, zlasti takim, ki jih mučijo **nervoznost, nevtrastenija, revmatizem, bolezen v križu in glavi, želodčne in črevesne slabosti, onemoglost srca, ohromelost in vseh vrst slabosti**, da pošlje spodnji kupon na naš naslov, in mi mu dopošljemo takoj 64 strani obsegajočo ilustrirano

knjigo brezplačno

razprava o moderni elektroterapiji.

Elektroterapevtska ordinacija, Dunaj, I. Schwangasse št. 1, I. n. Abt. 14. s/3.

Kupon za brezplačno knjigo.

30. avg. 1908.

Na

elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju,
Schwangasse 1, I. nadstr. Oddel. 14 s/3.

Prosim pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuverto.

2109 1—1

Ime:

Naslov:

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

VINO

izvrstno, iz vinskih gor, slavnih izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-Pirano, je naprodaj v kletah poštenih slovenskih kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: »Kmečka gospodarska zadruga v Medoših (Korte)« pošta Pirano — železniška postaja Portorose (Istra). Cena belemu (rumenemu) vinu od 28—32 K hektu. Cena črnemu (isterski refoško) od 25—27 K hektu postavljeno na postajo. 1647 8

Žaga Deghenghi Ljubljana

:: kupuje ::

:: smrekove in ::
hrastove hlode

franko drž. kolodvor
:: Ljubljana. ::

Ponudbe naj se pošiljajo:

Parna žaga Deghenghi Ljubljana. 50

Poslavlstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečasti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vljudno naslanjava, da so pod turško 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočava se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljajo razne načrte brezplačno na pogled. — Izvrševala bodena vsako izročeno delo vestno, umetniško, rečno in po smernih cenah.

Priznana pisma so na razpolago. V salogi bodo vedno razna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar

poslavlstvo in podobarstvo.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-

2005 52-2 vrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev in sodno zapriseženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v zalogi preigrani pa brezhilni klavirji. Prevzamem ubiranje in popravilne vse sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lübbau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja izposojalnilna. — Delna plačila.

Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lübbau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja izposojalnilna. — Delna plačila.

Ivan Terdan pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekorativnih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo. 2467 52-14

Andrej Zajec

cementarna

na Pešatli, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. uzorci.

Izdelujem tudi raznovrstne stopnice, podboje, krasne križe poljubne velikosti za na pokopališča **grobne spomenike in okvirje**, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in vodovode (zlasti 6centimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milajo kamne**, **korita za živino in drugo cementno blago.** 692 23

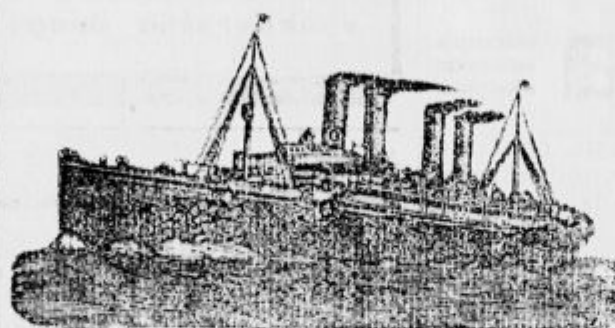
Ceniki in vzorci na zahtevo.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gorl navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 3-86 34

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Potreba poštena rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185

Ustanovljena leta 1882. Pošne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59.197.246*20
upravnega premuženja . . . K 12.888.795*43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 12.434.933*24.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije, na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov. 201

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na Predovičevem selu poleg Ljubljane. — Več se izve pri E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.

Optični zavod

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 26
priporoča svojo dobro urejeno zalogo raznih očal, ščipalcev, daljnogledov, toplomerjev, zrakomerjev itd. Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. Popravila točno in ceno.
Velika zaloga pravih švicarskih žepnih in stenskih ur, zlatine in srebrnine.
Nikel ure od gl. 1-90 do 10-
Srebrne ure . . . 3 00 . . . 40-
Zlate . . . 12 . . . 250-
Zahtevajte moj novi cenik, ki ga pošljem brezplačno.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, slamoreznice, čistilnice, preše za sadje i. t. d. 1739 7

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

— v Ljubljani —

Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4. 163 52-10

Popravila točno in ceno.

Krasne **BLUZE**
največja izbira v svetli in v drugem modernem . . . blagu tudi po mest. . .
Vaskovrstna
KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEKCE
po najnižjih cenah.
M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Založnik o. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah priporoča 113 52-23

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Razprodaja.

2064 2-2

Josip Tršanovega v lgo. Hočevanjevega posestva v Stane-
žičah pri Vižmarjih nad Ljubljano se vrši

30. avg. 1908 takoj po 12. uri popoldne.

Pogoji prostovoljne dražbe se zamorejo vpogledati v pisarni odvetnika dr. Frana
Počeka v Ljubljani, Stari trg št. 30, kjer se dajejo tudi vsa druga pojasnila.

Vsled reduciranja 500 tuc. rjuh brez šiva

produkcije se proda 50/200 cm velikih, obrobljenih, prve kakovosti, 6 kosov za K 14-30.
Priporočljivo za hotele in kopališča 2009 5

Krasne novosti flanel, barhenta cefira, oksforda, damasta. Po-
streljno, namizno perilo itd., le boljše kakovosti. Vzorec zastoj.

Posebnost: Nevestine oprave, tudi gotove, od 500 do 15.000 kron.

Tkalnica platna in bombaža br. Krejoar, Dobruška, Češko.

„CROATIA“

je edina hrvaška zavarovalnica osnovana od občine
svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba.

„CROATIA“ osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje
proti požaru in vpeklitvi po blisku nepremičnine vsake
vrste (hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd.) ter premičnine (kakor hišno orodje,
gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd.) po jako ugodnih
pogojih in nizkih cenah. — Vsa pojasnila daje: 1395 32-14

Glavni zastop „Croatie“ v Ljubljani, Gosposke ulice 4.
(Za vsa večja mesta na deželi se iščejo zastopniki.)

Revma Nevralgije, kožne bolezni in Protin! ohromelosti in pri različnih Ischias
rane, chron. Morbus Brightii :: :: ženskih bolezni :: ::

Izborni zdravilstveni vspehi
Krapina-Toplice termalno zdravilišče
vsepešno zdravil. s thermal. pitno vodo
Hrvatsko (hrvatska švica).

Priznana od avtoritet, izborna, zdravilno in izredno učinkujoče
termalno zdravilno kopališče 38 do 44° C, z največjim termalno-
kopalnim bazenom v Evropi. 765 20-19

Zdravilišče s stanovanji, naj-
popolnejši higieniški kom-
fort. Izborni restavrant in ka-
varna. Cene zmerne; čitalnice
in konverz. dvorane. Dvigalo,
pokrito sprehajališče. Krasni
parki. Lepa žup. cerkev. Stalna
zdraviliška godba. Igrišča, raz-
vedrila itd. Avtomobil.

Vedni pritok in odtok 3800 lit. v minuti.
Posebne marmor. kadne kopeli in tuši
Sudariji (potilnice) edini te vrste. Otvor-
jeno od 1. aprila do konca novembra.
Znižane cene do 1. junija in od 1. sept.
Kopal. zdravnik dr. Ed. Mai. Klin. ma-
saža, zdravilna gimnastika, elektriciteta.
Prospekte in pojasnila daje
kopališko ravnatelj. Krapina-
Toplice na Hrvatskem.

Od postaje „Rogaške“ lokalne
želez. Grobelno-Rogatec, od-
cepek (Dunaj-Trst) 2 uri. Po-
staja Zabok-Krapina-Toplice
(Čakurn-Zagreb) 1 uro. Na
obeh postajah poštni in zasebni
vozovi. Zasebni avtomobili. Na-
ročila pri kopal. ravnateljstvu na
postaji Zabok-Krapina-Toplice,
Rogatec in Poljčane.

Pozor!

Priporočam preč. duhovščini in
slav. občinstvu svojo ogromno
zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in be-
lega kararskega, kraškega in več drugih marmor-
jev; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa
umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem
sičke za na spomenike po jako nizki ceni. Imam
v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne
spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

856 24-21

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

2025 2-2

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel staroznano
gostilno in prenočišče

„Stara Tišlerjeva gostilna“
v Kolodvorski ulici šte. 24.

Potrudi se bom p. t. občinstvu vedno z najboljšimi jedili in pijačami
postreči.

Velespoštovanjem Anton de Schiava.

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpenom in New Yorkom, so svažnost,
izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika eminentnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odsej šte. 26, od ju-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“. 320 46-34

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadst. (Medijatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini in

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate
maksle v vseh liturgijskih
barvah, pluvijale, obha-
jilne burse, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priporoča in najkrajše,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in slatnem vse-
nju. — Izdeluje tudi
bandere in baldachine
ter izvršuje vsakovrstne
cerkvene perile in
pristnega platna. Vporablja
samo dobre blage, cene po
mogočnosti nizke, negotavlja
trpečno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljanje sta-
rih paramentov tudi zado-
voljno prevzema.

Za vsako ceno „Angleško skladišče oblek“

prodajam samo še do 31. avgusta vso poletno obleko
za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC

1326

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Zalec in Laško

— priporoča svoje izborna pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

— Pošljete na dom sprejema restavratore „Narodnega Doma“ g. Kržičnik. (Telefon št. 82.) —

Podružnica

v Spiljetu.

Glavna glavica I

I I K 2.000.000. I I

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica

v Celovcu.

I Rezervni fond I I

I I K 200.000. I I

Izvršuje vse
: **bančne** :
: **posle.** :

1248 52-13

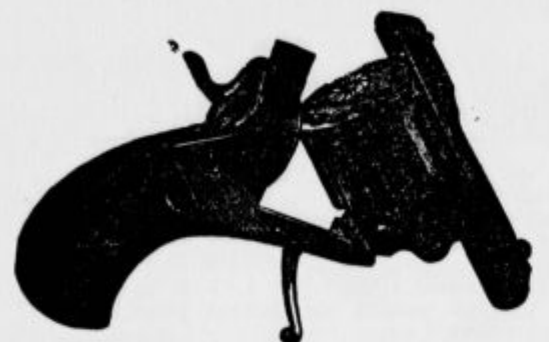
J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
Banka in menjalnica.
Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

Zaloga
vseh vrst
sukna, platna ter
manufakturnega
blaga.

Izdelane postelje
iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro napolnjene. — Pernica ali blazina 180 cm dolga, 110 cm široka K 10—, 12—, 15— in 18—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14—, 16—, K 18—, 21—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3—, 3-50 in 4—; 90 cm dolg, 70 cm širok K 4-0 in 5-60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za 1 posteljo K 27—, boljši K 33—. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10— naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštne stroške. 2056 6-2

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Plzinu Češko.

2050 20-2
FR. ŠEVČIK, puškar
v Ljubljani, Židovske ulice 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših **pušk** in **samokresov** najnovejšega sistema. Kakor tudi **municije** in vse druge **lovske priprave** po najnižih cenah. **Popravila se izvršujejo točno.** Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Najboljše klavirje
: : prvovrstnih dunajskih tvornic in : :
harmonije

amer. sistema prodaja in izposoja najceneje edina narodna trdnica

Alfonz Breznik, Gradišče št. 11
(blizu nunske cerkve)
Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene Matice“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli pripravi o blagovlastnosti in trpežnosti svojih instrumentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo. Najceneje ugaševanje. 2079 52-2

Zaloga pohištva
v ljubljanskem kolizeju na Marija Terezije cesti št. 11
Puc & Komp.

priporoča **kompletno opravo za spalne in jedilne sobe, železno pohištvo, tapetniške izdelke in blago.**
Zagrinjala in posteljne preproge vsled opustitve po znižanih cenah.
Lastno mizarstvo in tapetniške delanice.
: : Specijaliteta: Patent. spalni divan. : :
9931 3

Seb. Unterhuber
Ustanovljeno 1870 lastnik Fr. Benque Telefon št. 237.
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 73
nasproti topničarski vojašnici 1566 (10-10)
tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov
priporoča se v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah), kakor posamezne dele za **fasade, balkone; grobne spomenike** itd.; **stopnice** po naročilu narejene z železno sestavo; **cementne cevi** (rore) z vloženo žično pletenino za popravilo vodotokov itd.; **plošče iz cementa** (Metallique), preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzetje betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha. — Proračuni zastoj in poštne prosto.

Rimske toplice
Tržič (Monfalcone) na Primorskem.
Stalna toplota 38—40° R. — Sezona od 1. junija do zadnjega septembra. — Zlasti priporočljivo proti protinu, trganju, išijas, ženskim boleznim itd. — Lastnina kneza Thurn-Taxis-a.
1057 18
Oskrbništvo Rimskih toplic.

Za jesensko sezono priporoča
velika konfekcija
A. KUNC, Ljubljana
bogato izber krasno izdelanih **oblek, površnikov** in raznih **oblačil** za **gospode in dečke.**
Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.
Velika zaloga tu- in inozemskega blaga za naročila po meri.
Strokovnjaška postrežba, cene stalne in izredno nizke!
595 53

Sobno-slikarski pomočnik
se sprejme **takoj** pri **Anton Sokliču**
v **Kranju.** 2040 3-2

Kleparskega
pomočnika in učenca
sprejme pod zelo ugodnimi pogoji **Simon Negro**, kleparski mojster v Cerknici 2086 pri Rakeku. 3-3

Zahtevajte brezplačno dopisil'atev mojega **Ruskega** **oenika z nad 1000 slikami.** — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vrnemo nazaj za popolni snesek. Slika 1/2 nav. velikosti.

St. 365
srebrna dam-
ska remont. 6-50
St. 322
srebrna moška
remont. 8-50
St. 337
srebrna s sidro
15 kamnov
dvojni plašč 6-50
St. 341, srebrna s sidro
dvojniplašč 15 kam-
nov, posebno
močna 7-9-50

Anton Kliffmann,
največja tovarniška zaloga ur, slatnine in srebrnine.
Isvos v vse dežele. **Maribor L.5., Stajerske.**

Isotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, L., Wipplingerstr. 22.
(Ustřední banka českých spořitelén)
Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno. Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 % in 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije. Del. kap. 7.000.000.— Telegrami: „Sporobanka“. Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst. Ezakoni menjice same denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno. Matice v Pragi. Podružnica v Brnu. 1431 1431
Tel. št. 12017. Tel. št. 12017.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI
Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — **Kongresni trg 19**
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 %** to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.
Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.
Rentni davek plača hranilnica sama. — **Najsigurnejša prilika za štedenje!**
1949 28-1 **Kanonik A. Kalan** l. r., predsednik. **Kanonik J. Sušnik** l. r., podpredsednik.